

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการโปรแกรม
พลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอทฤษฎี หลักการ
แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. การจัดพลศึกษาโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย
 - โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
 - โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
 - โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
 - โครงการจัดกิจกรรมบรรณาการทางพลศึกษา
 - โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน
2. เครื่องอำนวยความสะดวกในการสอนพลศึกษา
3. กระบวนการบริหาร
 - การวางแผนงาน
 - การจัดองค์การ
 - การจัดหาบุคคล
 - การอำนวยความสะดวก
 - การประเมิน
 - งบประมาณ
4. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนทุกโรงเรียนในระดับประถมศึกษาต้องจัดโครงการพลศึกษาสำหรับเด็กทุกคน
ให้ได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษาโดยทั่วถึงกัน โดยการจัดสอนพลศึกษาใน
ชั่วโมงเรียนตามปกติ การจัดให้มีการแข่งขันภายในโรงเรียน การจัดการแข่งขันกับโรงเรียนอื่น ๆ
และการจัดกิจกรรมที่ช่วยแก้ไขและส่งเสริมความบกพร่องทางร่างกาย เป็นต้น โดยยึดหลักว่า
โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องพลศึกษาของโรงเรียนดังนี้

1. ต้องพยายามให้เด็กทุกคนได้เข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษาของโรงเรียน
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายควรได้รับการเอาใจใส่และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้
3. ต้องพยายามจัดประเภทกิจกรรมพลศึกษาสนองความต้องการของเด็กให้ทั่วถึง
4. ต้องพยายามจัดโครงการทางพลศึกษาของโรงเรียนให้ครบทุกด้าน (จรินทร์ธานีรัตน์, น.ป.ป.)

พื้นฐานการจัดพลศึกษาในโรงเรียน คือ การจัดให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงกัน ตามความต้องการ ความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้รวมทั้งการได้รับคำสอน การได้รับความช่วยเหลือแนะนำ การใช้สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอื่นที่เกี่ยวกับพลศึกษา (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2527)

ความมุ่งหมายของการจัด โปรแกรมพลศึกษาให้นักเรียน ตามโครงการสอนต่าง ๆ ก็เพื่อที่จะวางพื้นฐานทั่ว ๆ ไปให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ในชีวิตประจำวันต่อไป และสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากความมุ่งหมายของการสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งได้ระบุว่า เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพ ทักษะ และเจตคติดังต่อไปนี้คือ

1. ให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงและสง่างาม
2. ให้ได้รับความสนุกสนานจากการเรียนและการเล่น
3. ให้สนใจการเล่นเป็นหมู่คณะ ยอมรับกติกาและผลของการเล่น
4. ให้มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน กิจกรรมเข้าจังหวะและทักษะที่จะนำไปสู่

กิจกรรมกีฬา

5. ให้มีทักษะกีฬาทั้งประเภทบุคคลและทีม
6. ให้เห็นความสำคัญและสนใจในกิจกรรมนันทนาการ
7. ให้เห็นคุณค่าของการรักษาสุขภาพของตนเองและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
8. ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม
9. ให้ยอมรับความสามารถของผู้อื่นและความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

บุชเชอร์ (Bucher, 1975) ได้เสนอข้อควรคำนึง ในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนนั้น ควรที่จะจัดให้สอดคล้องกับระดับความสามารถและความสนใจของนักเรียน
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาของกิจกรรมทางพลศึกษาที่ได้จัดขึ้น รวมไปถึงวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี
3. ควรได้มีการจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ พร้อมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ก่อนที่จะได้กำหนดกิจกรรม
4. อาจารย์ผู้สอนจะต้องศึกษาและมีความเข้าใจในวัย เพศหรือระดับของนักเรียนและ ความสามารถเตรียมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับกิจกรรม และระดับของนักเรียน
5. กิจกรรมที่ได้จัดขึ้นจะสามารถช่วยทำให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ทั้งในด้านการพัฒนาเป็นรายบุคคล และพัฒนากลุ่ม
6. กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถทำให้นักเรียนได้มีทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวได้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติตนอยู่ในกติกา ระเบียบวินัยที่ดี
7. ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองได้

ศุทิศ สมานิต (2521) ได้ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะหลักการง่าย ๆ ในการจัดโปรแกรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนดังต่อไปนี้คือ

1. นักเรียนคนใดที่มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ว่าจะเพื่อความสนุกสนานหรือเพื่อความมีสมรรถภาพทางกายที่ดีก็ตาม เชื่อได้ว่า ในอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกีฬานั้น ๆ ต่อไป
2. ถ้านักเรียนที่เข้าร่วมในกิจกรรม ไม่ชอบการออกกำลังกายหนัก ๆ ก็ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมด้วยตัวเอง
3. ถ้านักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดไว้ให้แล้ว แต่ปรากฏว่ายังมีทักษะที่ไม่ดีพอ ในฐานะผู้ดำเนินการจะต้องหาทางช่วยเหลือ โดยเลือกกิจกรรมให้ใหม่ตามความถนัดเพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างความมีทัศนคติที่ดีให้แก่นักเรียนด้วย
4. นักเรียนที่มีร่างกายไม่แข็งแรง ไม่ควรมองข้ามคนกลุ่มนี้ไป แต่ควรพยายามหาช่องทางที่จะให้นักเรียนเหล่านั้นได้เล่นเพื่อการเสริมสุขภาพ
5. ในการเล่นหรือการออกกำลังกายนั้น จะต้องคำนึงถึงความสมบูรณ์และสมรรถภาพทางกายของบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน เราจะนำความสามารถทางด้านร่างกายของแต่ละคนไปเปรียบเทียบกันไม่ได้

6. พึงระลึกอยู่เสมอว่า ความสำเร็จของโปรแกรมพลศึกษานั้นจะต้องครอบคลุมถึงการกระทำที่เป็นนิสัย ซึ่งรวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีด้วย

การที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงกันนั้น วรศักดิ์ เทียรชอบ (2527) ได้เสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. การจัดโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน
2. การจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
3. การจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
4. การจัดโครงการพลศึกษาพิเศษ

โดยทั่วไป โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนนั้น เป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาของโรงเรียน ซึ่ง บุชเชอร์ (Bucher, 1975) ได้เสนอไว้ว่า โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนควรประกอบไปด้วยโครงการต่อไปนี้คือ

1. โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างสถาบัน
4. โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการ
5. โครงการจัดกิจกรรมบรรณาการทางพลศึกษา

การจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถประสบผลสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายทางพลศึกษาได้เป็นอย่างดีนั้น ต้องมีปัจจัยที่สำคัญ คือ มีครูพลศึกษาที่ดี มีคุณภาพ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ที่จะต้องมีปริมาณเพียงพอ มีคุณภาพและคำนึงถึงความปลอดภัย มีการบริหารและการจัดการทางพลศึกษาที่ดี และการที่เราจะทราบว่าโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมีคุณภาพดีหรือมีความบกพร่องมากน้อยเพียงไร จะต้องมีการประเมินโปรแกรมพลศึกษาในด้านการบริหารงานพลศึกษาในโรงเรียน และการจัดและบริหารวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษาด้วย (ชาญชัย ขอบธรรมสกุล, 2537)

ดังนั้น การจัดดำเนินโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนจะสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ควรจะพิจารณาจากเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างสถาบัน

4. โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการ
5. โครงการจัดกิจกรรมบรรณการทางพลศึกษา
6. การบริหารงานพลศึกษาในโรงเรียน
7. การจัดและบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทาง

พลศึกษา

โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน

โครงการสอนพลศึกษาในชั้นนี้ เป็นหนึ่งในโครงการทั้งหลายของโครงการสอนพลศึกษาที่สมบูรณ์ในโรงเรียน โครงการสอนนี้นับเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดมากกว่าโครงการใด ๆ ทั้งสิ้นเพราะเราถือว่าการสอนภายในชั้นจะเป็นวิธีเดียวและเป็นโครงการที่จะก่อให้เกิดการวางรากฐานทางพลศึกษาที่ถูกต้อง อันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งแก่เด็กเพราะจะทำให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการพลศึกษา เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว จะได้นำเอาประสบการณ์ต่างๆที่ได้จากการสอนในชั้น ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมพลศึกษาที่นำมาใช้สอนในระดับประถมศึกษา นี้ จึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพื้นฐานในด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็นและสำคัญในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

หลักที่สำคัญในการจัดโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน

1. โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียนที่คืบนี้ จะต้องมียุคมุ่งหมายที่แน่นอนและชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้และบรรลุผลได้อย่างแท้จริง เป็นที่ยอมรับโดยทั่วถึงกันในหมู่ผู้ร่วมงานด้วยกัน

2. ความมุ่งหมายของการจัดโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ควรจะประกอบด้วย ความมุ่งหมายที่ครอบคลุมในทุกด้าน คือ ด้านประชาณวิสัย หรือทฤษฎีวิสัย ด้านวิภาวิสัย หรือจิตวิสัย ด้านจดณวิสัย หรือทักษะวิสัย ด้านสมรรถภาพทางกายวิสัย และด้านสังคมวิสัย และควรเป็นความมุ่งหมายที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน

3. หลักการทางด้านสรีรวิทยา จิตวิทยาและสังคมวิทยา นับว่ามีความสำคัญต่อการจัดโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนมาก ฉะนั้นในการจัดโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนให้ได้ผลดี จะได้นำถึงหลักการเหล่านี้ควบคู่กันไปด้วย

5. โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียนควรคำนึงถึง การจัดกิจกรรมการสอนกิจกรรมที่มีคุณค่าทางนันทนาการ หรือกิจกรรมที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในเวลาที่ว่างได้ง่ายและสะดวก

6. การจัดโครงการสอนพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาควรประกอบด้วยกิจกรรมพลศึกษาที่เป็นพื้นฐานหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจและพัฒนาความสามารถและความสนใจในด้านต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานในขั้นสูงต่อไป

7. การจัดโครงการสอนพลศึกษาควรจะได้มีการวางแผนที่แน่นอน มีการวางแผนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ สถานที่และอุปกรณ์ มีแผนการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ แผนเหล่านี้ควรจะได้มีการเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือครูพลศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้

8. เพื่อเป็นการช่วยเหลือและส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความพร้อมที่จะเป็น สมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยในโอกาสต่อไป ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในโครงการการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ครูพิจารณา (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ,2527)

หลักในการจัดกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็ก

1. จัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย
2. ชี้นำพัฒนาการของเด็กเป็นแนวทาง
3. พยายามให้เด็กเกิดสมรรถภาพทางกาย
4. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถทางกายและจิตใจ
5. ควรเป็นกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
6. กิจกรรมควรส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก
7. กิจกรรมควรมีความสัมพันธ์กัน
8. กิจกรรมแต่ละอย่างเมื่อสอนแล้วต้องให้เด็กได้มีเวลาฝึกหัด
9. กิจกรรมควรเป็นที่สนใจของเด็กในระชะนั้นๆ
10. ควรเลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี
11. ควรเป็นกิจกรรมที่เด็กและชุมชนสนใจ
12. ควรเลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล
13. ควรเป็นกิจกรรมที่จะใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
14. ไม่ควรใช้กิจกรรมที่มีระเบียบแบบแผนหรือกฎกติกามากเกินไป (จันทร์พิมพ์

พลหงษ์,2530)

ข้อเสนอแนะในการจัดโครงการสอนพหุศึกษาในโรงเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอนถึงแม้ว่าจะได้จัดเตรียมการสอนเอาไว้อย่างดี แต่ถ้าไม่มีอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจและนำไปใช้อย่างถูกต้องแล้ว กิจกรรมต่างๆ ที่ได้วางเอาไว้ ก็จะไม่สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ ดังนั้น พักเก็ต (Puckett, 1976) จึงได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้ทำการสอนไว้ดังนี้

1. ควรใช้เวลาในการอธิบายกิจกรรมให้น้อยกว่าปกติ แต่ให้คำรองความสำคัญของเนื้อหาเอาไว้ เมื่อกิจกรรมที่ต้องสอนนั้นมีเนื้อหาที่กว้างขวางเกินไป เพื่อให้นักเรียนยังคงมีความสนใจ และได้รับประโยชน์จากการสอนได้อย่างดียิ่ง
2. ควรใช้กิจกรรมในการสอนให้ตรงกับที่นักเรียนสนใจ และมีความต้องการกิจกรรมในรูปแบบนั้นๆ
3. เปลี่ยนกิจกรรมใหม่ก่อนที่นักเรียนจะขาดความสนใจ
4. ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ควรพยายามสอดแทรกการอธิบายให้นักเรียนได้เห็นภาพที่แท้จริงของสถานการณ์ของกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่เสมอ
5. ชี้แจงให้นักเรียนได้มองเห็นถึงข้อเสียของการใช้กิจกรรมการเล่นฝึกประเภท ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายได้
6. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน
7. ให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการค้นพบวิธีการใหม่ๆ ในการร่วมกิจกรรม
8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยการจัดสนามอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมให้พร้อมอยู่เสมอ
9. อธิบาย พร้อมทั้งให้กำลังใจนักเรียนอยู่เสมอ เพื่อขจัดความกลัว และความขุ่นงา กล้าปากใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่นักเรียนยังไม่เคยได้เข้าร่วมเลย
10. ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์เข้าช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเป็นการช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
11. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำรา หรือคู่มืออย่างสม่ำเสมอ

โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพหุศึกษาในโรงเรียน เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนนำประสบการณ์การเรียนพหุศึกษาในชั้นเรียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และความมีน้ำใจนักกีฬามาแสดงออก การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนช่วยให้โครงการ

ผลศึกษาในโรงเรียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนนั้นก็คือ การแข่งขันกีฬา ซึ่งจัดให้มีการแข่งขันในระหว่างพวกเดียวกันภายในโรงเรียน อาจจะเป็นการแข่งขันระหว่างชั้น ระหว่างห้อง ระหว่างศึก ระหว่างสี หรืออื่นๆ ที่นักเรียนสามารถรวมกันเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน ตามปกติจะจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วทั้งหมด เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเลือกแข่งขันตามความถนัด และความสนใจของคนให้มากที่สุด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดผลศึกษาในโรงเรียน เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้นำความรู้ ความเข้าใจ ในทฤษฎีและทักษะของกีฬาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วในห้องเรียน มาใช้แข่งขันหรือเล่นเพื่อความสนุกสนานตามความสามารถ ความสนใจ หรือความต้องการอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดสอบความรู้ ความสามารถและความสนใจของตนเอง หลังจากที่ได้เรียนใน ชั่วโมงเรียน และได้ฝึกฝนพอสมควรแล้ว การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนที่ดีและถูกต้อง จะเป็นวิธีการที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียน และฝึกซ้อมตนเองในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนมากยิ่งขึ้น และในทำนองเดียวกัน การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนนี้จะทำให้มองเห็นคุณภาพของการสอนผลศึกษาในโรงเรียนด้วย การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนจึงเป็นเสมือนกระจกส่องให้เห็นผลของการสอนวิชาผลศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, 2527)

ความมุ่งหมายของการจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

ศิริมาศ ไทยวัฒนา (2522) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการแข่งขัน
2. เพื่อให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
3. เพื่อให้นักเรียนได้นำทักษะที่เรียน ไปใช้ในการแข่งขันจริง ๆ
4. เพื่อสร้างความสามัคคี และนักเรียนได้รู้จักเพื่อนคนใหม่ในชั้นเรียน
5. เพื่อให้นักเรียนได้รู้ความสามารถของตนเอง และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
6. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยใช้เวลาว่างในการฝึกซ้อมทักษะให้ดียิ่งขึ้น หรือดูการแข่งขันกีฬา
7. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน
8. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
9. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี มีมารยาทในการดูกีฬาที่ดี
10. เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาผลศึกษา

หลักการจัดการโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

1. การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนควรถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชาพลศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้วในชั่วโมงเรียนไปทดลองและปฏิบัติหรือทดสอบความสามารถของตนเองในสภาพการณ์ของการแข่งขันที่แท้จริง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูพลศึกษาโดยตรงที่จะต้องจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนด้วย และการดำเนินการจัดการแข่งขันควรจะเป็นไปตามหลักการและปรัชญาการพลศึกษาของโรงเรียน

2. ในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นประถมศึกษาตอนต้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ควรเน้นเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนเท่านั้น การแข่งขันกีฬาภายในถ้าจะจัดให้มีบ้างควรจะเป็นในรูปการแข่งขันแบบสลับ (Relays) ระหว่างหมู่ภายในห้องเรียน หรือ ชั้นเรียนของตนเอง โดยใช้ทักษะหรือกิจกรรมที่ง่าย ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของครูที่ทำการสอนในห้องนั้นอย่างใกล้ชิด สำหรับในชั้นประถมศึกษาตอนปลายอาจจะจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในได้ในกิจกรรมที่ง่าย ๆ ที่เป็นประเภทเดี่ยว เช่น กรีฑาตุ้มหรือถาดที่ง่าย ๆ และคิดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในระดับชั้นประถมทั้งแง่ของระยะทางและขนาดของสนามการแข่งขันควรอยู่ในวงจำกัดภายในห้องหรือภายในระดับชั้นเดียวกัน กิจกรรมกีฬาที่ง่าย ๆ เช่น แชร่บอล ห่วงข้ามตาข่าย เนตบอล แชนด์บอล เทเบิลเทนนิส หรืออื่น ๆ ที่มีลักษณะเดี่ยวกันนี้ ก็นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์แก่นักเรียนวัยนี้มาก การแข่งขันภายในของนักเรียนในวัยนี้ที่สำคัญคือ ต้องยึดหลักการที่จะให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแข่งขันมากกว่าการแข่งขันเพื่อชัยชนะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความรู้สึที่ดีและทัศนคติที่ดีต่อการแข่งขันกีฬาที่ถูกต้องในตัวนักเรียนตั้งแต่เริ่มแรก

3. การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนแต่ละครั้งควรจะมีนโยบาย หลักการ ความมุ่งหมายที่แน่นอนชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียนในโรงเรียนโดยส่วนรวม และได้มีการเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ครูและนักเรียนควรจะได้มีความเข้าใจในนโยบายหลักการ และความมุ่งหมายของการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนนี้ อย่างดี และตรงกัน

4. เนื่องจากการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นการแข่งขันในระหว่างพวกเดียวกันมีบรรยากาศเป็นกันเองมาก อีกทั้งผลการแพ้ชนะก็ไม่มีผลได้ผลเสียมากนัก ด้วยเหตุนี้การแข่งขันจึงมักจะเป็นไปตามอุดมคติของการกีฬามากกว่าอย่างอื่น เมื่อเป็นเช่นนี้ครูควรจะฉวยโอกาสจัดให้แข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นภาคปฏิบัติในการปลูกฝังคุณธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา การเคารพกฎข้อบังคับ การเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี ฯลฯ อย่างแท้จริงด้วย

5. สุขภาพและสวัสดิภาพของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ฉะนั้นในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนแต่ละครั้ง ครูจะต้องขจัดบิดเบือนสิ่งซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสวัสดิภาพของนักเรียนให้หมดสิ้น สถานที่เล่น อุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับของการแข่งขันหรืออื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องยึดหลักของความปลอดภัยและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับเป็นสิ่งสำคัญ

6. ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้โปรแกรมการพลศึกษาได้มีความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คือ การมีความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันระหว่างนักเรียนและครู นักเรียนกับนักเรียน และระหว่างครูกับครู ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน สิ่งที่จะช่วยให้ความเข้าใจตรงกันได้และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกันได้อย่างหนึ่งก็คือการมีคู่มือการแข่งขันกีฬาภายใน ฉะนั้นการแข่งขันกีฬาภายในทุกครั้งควรจะได้ทำคู่มือการแข่งขันขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในคู่มือการแข่งขันกีฬาภายในนั้นควรมีหัวข้อที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องรู้และปฏิบัติตาม เช่น นโยบายและความมุ่งหมายของการแข่งขัน การดำเนินการระเบียนการ กำหนดการ คุณสมบัติผู้เข้าแข่งขัน การจัดหน่วยแข่งขัน การได้คะแนน การให้รางวัล การใช้สถานที่และอุปกรณ์ในการแข่งขัน เจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

7. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในที่คึกคัก ควรจะเป็นโครงการที่มีการจัดการแข่งขันติดต่อกันเป็นระยะเวลาานตลอดปีหรือตลอดภาคเรียนเป็นประจำ โดยสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อจะได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในเวลาว่างและมีความสนุกสนานควบคู่ไปกับการเรียน ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬาด้วย

8. การแข่งขันตามระเบียบและกฎกติกาที่ได้วางไว้เป็นหัวใจสำคัญของการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ครูควรจะได้ชี้แจงให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามระเบียบและกฎกติกาและควบคุมดูแลให้การแข่งขันได้เป็นไปตามระเบียบและกฎกติกานั้นโดยเคร่งครัด ครูควรจะได้ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจและเห็นว่าการแข่งขันที่เป็นไปตามกฎกติกานั้นเป็นการเล่นและแข่งขันที่มีความสนุกสนานมากกว่าและได้รับประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมมากกว่า

การให้รางวัลควรจะได้คำนึงถึงหลักการที่สำคัญดังนี้คือ

1. เกณฑ์การให้รางวัลนั้นควรจะเป็นเกณฑ์ที่มาจากพื้นฐานปรัชญาของการพลศึกษาหรือการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

2. รางวัลที่ให้นั้นควรจะเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จตามพื้นฐานปรัชญาของการพลศึกษาหรือการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนดังได้กล่าวแล้วอย่างแท้จริง

3. ครูไม่ควรจะให้รางวัลเป็นเครื่องกระตุ้นหรือเป็นแรงจูงใจแต่เพียงอย่างเดียวจนมากเกินไป คุณค่าของการกีฬาควรจะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากกว่าอย่างอื่น
4. รางวัลที่ให้ควรจะเป็นสิ่งของที่มีราคาถูกเสียดำเนินค่าใช้จ่ายน้อย
5. รางวัลควรจะเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องหรือช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเล่นหรือการแข่งขันกีฬานั้นต่อไปอีก (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, 2527)

การเลือกประเภทกีฬา

1. ควรเลือกกีฬาที่มีการสอนในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. ควรเลือกกีฬาที่มีผู้เล่น มีผู้เข้าร่วมมาก เพื่อนักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมด้วย
3. เป็นกีฬาที่นักเรียน ประชาชนให้ความสนใจ
4. เป็นกีฬาที่จัดให้เหมาะกับฤดูกาล มีอุปกรณ์พร้อม
5. เป็นกีฬาที่ตรงตามความสามารถของนักเรียนหรือคิดแปลงกฎ กติกาให้ตรงกับ

ความสามารถของนักเรียน

ตัวอย่าง กิจกรรมที่ควรจัดการแข่งขันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ได้แก่

- วิ่งเหยาะ	- การขว้างลูกบอลเข้าเป้า
- ตะลูกบอลให้ไกลที่สุด	- การโยนห่วงเข้าหลัก
- วิ่งแข่ง	- กิจกรรมที่ทดสอบสมรรถภาพของตนเอง
- การแข่งเป็นทีมทีละคน (Relay)	- การกระโดดเชือก ฯลฯ

กิจกรรมที่ควรจัดแข่งขันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้แก่

- เกมส่นำไปสู่กีฬาใหญ่ เช่น แฮร์บอล
- กีฬาประเภททีม เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล
- กีฬาประเภทบุคคล เช่น ว่ายน้ำ กรีฑา แบดมินตัน (ศิริมาศ ไทยวัฒนา, 2522)

เพื่อให้การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความราบรื่นควรจะต้องมีการวางแผน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดเจ้าหน้าที่ในการจัดการแข่งขัน
2. กำหนดการทั่วไปทางโครงการการแข่งขัน
3. งบประมาณค่าใช้จ่าย
4. การเตรียมอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
5. การจัดสวัสดิการและความปลอดภัย
6. การประเมินผลโครงการแข่งขัน

องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบที่ทำให้การจัดบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้ พักเก็ต (Puckett, 1976) เห็นว่า ส่วนประกอบที่สำคัญเหล่านี้จะต้องประกอบไปด้วย

1. ผู้จัดดำเนินการการแข่งขัน
2. งบประมาณในการจัดดำเนินการแข่งขัน
3. สถานที่ในการจัดกิจกรรม
4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
5. ประเภทของกิจกรรมที่ใช้ในการแข่งขัน
6. รายการการแข่งขัน
7. การประชาสัมพันธ์การแข่งขัน
8. กรรมการผู้ตัดสินและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ
9. การรายงานผลการแข่งขันและการให้รางวัล

ผู้ตัดสินกีฬา

ผู้ตัดสินนับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนมาก อีกส่วนหนึ่ง เพราะถ้าผู้ตัดสินสามารถควบคุมดูแลการแข่งขันให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง การแข่งขันกีฬาก็จะเต็มไปด้วยความสนุกสนานและท้าทายมาก ฉะนั้นการจัดการแข่งขันกีฬาแต่ละครั้งควรจะได้มีผู้ตัดสินที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญ สามารถที่จะดูแลการแข่งขัน และควบคุมการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตัดสินกีฬาในการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนอาจจะได้จากบุคคลต่อไปนี้คือ

1. ครูพลศึกษาในหมวดวิชา
 2. ครูในสายวิชาอื่นที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความสนใจ
 3. นักศึกษาหรือนิสิตในสถาบันผลิตครูพลศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง หรือที่มาทำการฝึกสอนอยู่
 4. ศิษย์เก่าของโรงเรียนที่เคยเป็นนักกีฬาและมีความรู้และประสบการณ์ในการตัดสิน
 5. นักกีฬาของโรงเรียนที่อยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่าและได้รับการอบรมจากครูมาแล้ว
- (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, 2527)

โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรู้และประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้นอีก โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถดีเด่นของโรงเรียนอยู่แล้วได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ของตนเองให้สูงขึ้นอีก การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนควรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพลศึกษาของโรงเรียน

จุดมุ่งหมายในการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน มีดังนี้คือ

1. เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความเชื่อมั่นในตนเอง
2. เพื่อพัฒนาสุขภาพทั่วไป และสมรรถภาพทางกายของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาทักษะ และความสามารถในการกีฬาในสถานการณ์ที่แท้จริง
4. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในกีฬาแต่ละประเภท
5. เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและสร้างมิตรภาพ

หลักในการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน มีดังนี้คือ

1. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนควรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพลศึกษา ของโรงเรียน ฉะนั้นหลักการและปรัชญาการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนควรจะสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หมายความว่า การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนั้นควรจะ ได้คำนึงถึงคุณค่าที่นักเรียนจะได้รับเป็นสำคัญ คณะกรรมการจัดการแข่งขัน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกซ้อมและส่งนักกีฬาเข้าแข่งขัน ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและยึดในหลักการและปรัชญาการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

2. ในระดับชั้นประถมศึกษาไม่ควรจัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนที่ต้องใช้เวลายาวนาน

3. สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนมีความสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใด ก่อนจะมีการฝึกซ้อมควรจะ ได้มีการตรวจร่างกายของนักกีฬาเสียก่อน ในการฝึกซ้อมและการแข่งขันก็ควรจะ ได้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ถ้าเกิดมีการบาดเจ็บในระหว่างฝึกซ้อมหรือแข่งขันควรจะให้ให้นักเรียนหยุดพักและให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องหรือนำส่งโรงพยาบาลทันที

4. นักเรียนที่เป็นนักกีฬาเข้าแข่งขันระหว่างโรงเรียนจะต้องมีความเข้าใจในความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ที่ตนเองจะต้องมีตลอดเวลาการฝึกซ้อมและแข่งขัน

5. ถ้าหากเป็นไปได้ครูไม่ควรจะใช้เวลาเรียนตามปกติเพื่อฝึกซ้อมหรือแข่งขันกีฬา

6. การเข้าร่วมแข่งขันทุกครั้งควรจะ ต้องกำชับให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบกติกาตลอดจนการเคารพเชื่อฟังคำตัดสินของผู้ตัดสินอย่างเคร่งครัด ให้ระลึกอยู่เสมอว่า การมีน้ำใจนักกีฬา การรู้จักแพ้รู้จักชนะ การรู้จักถอย มีความสามัคคีและมีไมตรีต่อกันเท่านั้นที่จะเป็นสัญลักษณ์บอกให้รู้ว่าเราเป็นนักกีฬาได้

7. ครูควรจะได้ชี้แจงให้นักเรียนที่เข้าแข่งขันระหว่างโรงเรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย ครูไม่ควรจะเน้นให้นักเรียนเห็นแก่ชัยชนะหรือด้วยรางวัลมากเกินไป ความสำคัญของการได้มีส่วนร่วมในการแข่งขันและประโยชน์ที่จะได้รับจากการแข่งขันกีฬา

การเลือกประเภทกีฬา

1. เป็นกีฬาที่เหมาะสมกับฤดูกาล และความนิยมของนักเรียนและประชาชน
2. เป็นกีฬาที่มีการสอนในโรงเรียน และได้จัดแข่งขันภายในโรงเรียนแล้ว
3. มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม
4. เป็นกีฬาที่เป็นแบบสร้างเสริมความก้าวหน้า
5. เป็นกีฬาที่มีคุณค่าที่สามารถนำไปใช้ได้ในวันต่อไปภายหลัง
6. เป็นกีฬาที่นักเรียนมีโอกาสฝึกซ้อมก่อนแข่งขัน

องค์ประกอบของการจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

พักเกต (Puckett, 1976) ได้เสนอไว้ว่า การจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนั้น จะต้องประกอบไปด้วย

1. ผู้นำซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสม
2. อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมเพียงพอ
3. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ
4. มีกรรมการและเจ้าหน้าที่ผู้ตัดสินอย่างเพียงพอ
5. มีการประชาสัมพันธ์
6. ประเภทและเวลาของการแข่งขัน
7. งบประมาณของการแข่งขัน

ทั้งนี้ การจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนจะต้องอยู่ภายใต้วิธีการบริหารและการจัดดำเนินการที่ถูกต้อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนด้วย

ข้อเสนอแนะในการจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากประชาชนและตัวนักเรียนมาก เพื่อที่จะให้วิธีดำเนินการต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ก็ควรจะพิจารณาหลักการต่อไปนี้

1. การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
2. การประชุมพิจารณาข้อตกลงในการแข่งขัน
3. การเงินที่ใช้ในการจัดการแข่งขันและรายได้
4. ประเภทของกิจกรรมที่จัดแข่งขัน

5. การประชาสัมพันธ์
6. สวัสดิภาพและสุขภาพของนักศึกษา
7. แบบการจัดการแข่งขัน
8. กำหนดวันและเวลาการแข่งขัน
9. การพิจารณารางวัลและมารยาทการแข่งขัน
10. การบันทึกผลการแข่งขัน
11. การประเมินผลการจัดการแข่งขัน
12. เจ้าหน้าที่ดำเนินการแข่งขัน
13. สุขภาพของผู้เข้าแข่งขัน ควรได้รับความเห็นชอบและอนุญาตจากผู้ปกครองก่อน
14. ด้านการเงิน ควรเป็นหน้าที่ของเหรียญก ซึ่งเป็นการคนหนึ่งในคณะกรรมการเจ้าหน้าที่

โครงการจัดกิจกรรมบรรณาการพหุศึกษาพิเศษ

การจัดพหุศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างจากคนอื่น อันอาจจะเนื่องมาจากความไม่พร้อมทางด้านสมรรถภาพหรือทักษะ หรือเนื่องมาจากความผิดปกติของร่างกาย ประเภทแรก ได้แก่ นักเรียนที่มีร่างกายปกติแต่ไม่มีพื้นฐานทางกลไกของร่างกายพอที่จะทำให้สามารถร่วมกิจกรรมกับนักเรียนคนอื่นๆ ในระดับชั้นเดียวกันได้ เช่น มีกำลังแขน กำลังขา กำลังกล้ามเนื้อส่วนอื่นๆ ของร่างกายน้อยเกินไป

ประเภทสอง ได้แก่ นักเรียนที่มีสภาพทางด้านร่างกายที่ผิดปกติอย่างไม่ถาวร อันเนื่องมาจากการทำงานของกล้ามเนื้อของร่างกายด้านหนึ่งด้านใดมากเกินไป

ประเภทสาม คือ นักเรียนที่มีสภาพทางร่างกายผิดปกติอย่างถาวร เช่น ขั่น ขาลีบ เป็นอัมพาต

ประเภทสุดท้าย คือ นักเรียนที่มีความสามารถดีเกินกว่านักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน เช่น นักเรียนที่เป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, 2527)

ครูพหุศึกษาควรต้องสนองความต้องการ ให้เด็กผิดปกติได้รับเช่นเดียวกับเด็กปกติ โดยจัดกิจกรรมทางพหุศึกษาขึ้นเป็นพิเศษให้เด็กผิดปกติเหล่านั้น ถ้าหากครูพหุศึกษาสามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสมอย่างดีแล้ว จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องปมด้อยของเขาได้อย่างง่ายดาย เด็กผิดปกติจะมีความรู้สึกที่ตัวเองไม่แตกต่างไปจากเด็กคนอื่นๆ นอกจากนี้ยังจะเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาพหุศึกษาให้แก่เด็กผิดปกติเหล่านี้ ทำให้เด็กเห็นคุณค่าและความสำคัญของพหุศึกษาที่มีต่อมนุษย์อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการพิเศษ

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์ก (The University of the State of New York)

(อ้างถึงใน จรวย แก่นวงษ์คำ, 2523) ได้เขียนวัตถุประสงค์ไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อแก้ไขจิตใจของร่างกายที่บกพร่องให้มีสภาพดีขึ้น และสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายโดยสร้างกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรงขึ้น และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อปลูกฝังสุขนิสัยและทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมพลศึกษาและสุขศึกษา
4. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาทางด้านนิสัย ในการแก้ไขข้อบกพร่องของร่างกายโดย การประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว

ประเทศไทยได้วางวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการพิเศษไว้ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการบำบัดหรือแก้ไขสภาพการณ์ต่างๆของร่างกายที่ผิดปกติให้ดีขึ้น
2. เพื่อช่วยเหลือให้เด็กผิดปกติทั้งหลายสามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น และสามารถอยู่ในสังคมได้
3. เพื่อป้องกันไม่ให้ความผิดปกติมีมากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมหรือให้เด็กออกกำลังกายให้อยู่ในขอบเขตและให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กผิดปกติแต่ละคน
4. เพื่อให้เด็กที่ผิดปกติได้มีโอกาสพัฒนาทางด้านทักษะในทางกีฬาเพื่อนันทนาการ
5. เพื่อให้เด็กที่ผิดปกติได้มีโอกาสพัฒนาอวัยวะต่างๆ ของร่างกายโดยให้เล่นอยู่ในขอบเขตแห่งความสามารถของเขา
6. เพื่อให้เด็กผิดปกติได้มีโอกาสพัฒนาทางด้านสังคมโดยใช้กีฬาเป็นสื่อ
7. เพื่อปรับปรุงความสามารถของเด็กให้ดีขึ้น และสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวันได้ (จรวย แก่นวงษ์คำ, 2523)

จุดประสงค์ของการสอนบรรดิกการทางพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา

ในการสอนวิชาพลศึกษาสำหรับเด็กพิการในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนจะต้องไม่คาดหวังว่าเด็กพิการจะพัฒนาไปตามเกณฑ์มาตรฐานทั่วไป เพราะการด้อยความสามารถแม้จะเพียงอย่างเดียวกันเช่นที่เป็นอัมพาตทางสมองก็จะแสดงให้เห็นความแตกต่างกันมาก และจะไม่มีคนใดที่จะพัฒนาไปถึงเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปได้ เด็กแต่ละคนจะมีเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง ดังนั้นในระดับประถมศึกษาจึงควรมีจุดประสงค์ควรมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถเดินได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ เป็นไปด้วยความสะดวกที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิ่งได้อย่างถูกต้อง โดยเน้นที่ความสามารถในการควบคุมร่างกายในทุกอิริยาบถตลอดเวลา
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถกระโดดสลับเท้า (skipping) เข่ง (hopping) กระโดด โดยเน้นที่การทรงตัว จังหวะและการควบคุมร่างกาย
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับ ขว้าง กลิ้ง และหยุดลูกบอล ทักษะที่ใช้ถุงดำ โดยเน้นที่ความแม่นยำ
5. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำท่าซึคหุ่่น และกิจกรรมทดสอบง่ายๆ
6. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามจังหวะง่ายๆ เข้าใจจังหวะและดนตรีของเกมประกอบเพลง
7. เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าร่วมเกมประเภทปฏิบัติตามคำร้องได้
8. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลไกของร่างกาย และสามารถ นั่ง ยืน และเดินได้อย่างถูกต้องภายใต้ขอบเขตความจำกัดของความสามารถ
9. เพื่อให้นักเรียนสามารถเล่นเกมกีฬาต่างๆ ที่ใช้ทักษะ เช่น บาสเกตบอล ฟุตบอล หรือวอลเลย์บอล
10. เพื่อให้นักเรียนสามารถเล่นกีฬาประเภทเดี่ยวและประเภทบุคคล เช่น ลูกชอกกี และเทเบิลเทนนิสได้
11. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับ ขว้าง ตี และเตะลูกบอลได้อย่างแม่นยำ
12. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติซึคหุ่่นง่ายๆ ได้
13. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจระเบียบทางกติกาการเล่นเกมส์ต่างๆ และแสดงพฤติกรรมตามแนวคิดและยึดมั่นในการเล่นอย่างสุจริต
14. ถ้าหากมีสถานที่และอุปกรณ์เกี่ยวกับกิจกรรมทางน้ำก็ให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำได้ เช่นการลอยตัว ทักษะการว่ายน้ำแบบต่างๆและทักษะการพักในน้ำ(resting stroke)
15. เพื่อให้นักเรียนคุณธรรมทางสังคม และสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
16. เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงระดับพัฒนาการที่สามารถจะทำได้ตามขอบเขตของตนเอง (ฟอง เกิดแก้ว, 2520)

องค์ประกอบในการจัดโครงการพลศึกษาพิเศษ

ฟอง เกิดแก้ว (2520) ได้เสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ควรสนใจนำมาใช้ประกอบการวางแผนการจัดโครงการพลศึกษาพิเศษ สำหรับนักเรียนที่ผิดปกติไว้ดังนี้

1. โครงการนี้เป็นโครงการที่จัดให้แก่ นักเรียนทุกคน ซึ่งอาจจะไม่ปลอดภัยหรือไม่ได้รับความสำเร็จในการเรียนกิจกรรมตามปกติของโรงเรียน ดังนั้น จึงควรจัดโครงการนี้ไว้ใน

โครงการพลศึกษาของโรงเรียนสำหรับนักเรียนทุกคน นักเรียนที่มีสมรรถภาพทางกายต่ำ หรือที่มีความจำกัดในด้านกลไกต่าง ๆ ก็ควรมีโอกาสได้เรียนโครงการที่ดัดแปลงขึ้นสำหรับเขา

2. โครงการพลศึกษาสำหรับผู้มีความบกพร่องทางกาย ในชั้นประถมศึกษาควรจัดโครงการให้นักเรียนเห็นว่า เขาจะได้มีทักษะมากขึ้น และพร้อมที่จะเรียนในโครงการปกติเพื่อเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาต่อไป

3. โครงการพลศึกษาสำหรับผู้มีความบกพร่องทางกาย มิได้เป็นการจำกัดโครงการแต่ มุ่งที่จะให้นักเรียนได้เรียน และยอมรับความจริงเกี่ยวกับขีดจำกัดของตน เพื่อว่าจะได้สามารถร่วม เรียนกิจกรรมที่เหมาะสมกับร่างกาย และกิจกรรมนันทนาการ โดยไม่เกิดปมค้อยในภาวะของตน โครงการควรมีกิจกรรมที่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับความสนใจ สมรรถภาพทางกายวิสัย ความสามารถ และขีดจำกัดของแต่ละคน กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับพัฒนาการการแก้ไข และการ ช่วยเหลือให้ฟื้นคืนสภาพตามธรรมชาติ รวมทั้งให้ได้เรียนโครงการพลศึกษาที่จัดตามปกติ ซึ่งเห็น ว่าปลอดภัย และนักเรียนมีโอกาสนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน

4. โครงการพลศึกษาสำหรับผู้มีความบกพร่องทางกาย ควรยืดหยุ่นได้ โดยที่นักเรียน ทุกคนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมปกติที่เขาจะเรียนได้โดยปลอดภัย และได้รับความสำเร็จ

5. โครงการพลศึกษาสำหรับผู้มีความบกพร่องทางกายนั้น จัดให้กับนักเรียนที่มีความ แตกต่างกันทางร่างกายมากกว่าที่คิดโดยทั่วไป 7-8% ของนักเรียนที่อยู่ในวัยเรียน มีทางกาย ทางจิต และทางอารมณ์ ที่จำเป็นคือองค์ของโครงการที่จัดเป็นพิเศษสำหรับเขาอย่างน้อยที่สุด 2% ของ ร่างกายนักเรียนแต่ละคน ก็ได้รับประโยชน์จากการเรียน โครงการที่จัดให้และโครงการที่จัดขึ้นเพื่อ สนองความต้องการของนักเรียนควรจะขยายได้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการสอนตามปกติด้วย

6. โครงการพลศึกษาสำหรับผู้ที่ยกพร่องทางกาย ไม่ใช่เป็นงานที่ยุ่งยาก ไม่ใช่เป็น งานนอกเหนือจากกิจกรรมปกติ หรือหมายถึง งานที่แยกต่างหากจากการจัดการสอนพลศึกษา แต่ เป็นส่วนที่ผสมผสานอยู่ในโครงการการศึกษาทั้งหมด สำหรับผู้เกี่ยวข้องซึ่งโรงเรียนและระบบ โรงเรียนส่วนมากต่างทะเลาะกัน ปัจจุบันโครงการนี้มีผู้ให้ความสนใจมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า ทักษะพื้นฐานของร่างกาย และความสามารถทางกลไกช่วยส่งเสริมให้ได้รับความสำเร็จทาง เศรษฐกิจและทักษะทางสติปัญญา จากการวิจัยพบว่า การที่ได้ออกกำลังกายหนัก ๆ ในกิจกรรม พลศึกษา เป็นส่วนสำคัญของการเจริญเติบโต และการพัฒนาของร่างกายเยาวชน รวมทั้งความ พึงการทั้งหลาย

7. โครงการพลศึกษาสำหรับผู้ที่ยกพร่องทางกายนั้น มุ่งช่วยเหลือนักเรียนที่มีความ บกพร่องต่าง ๆ ในทุก ๆ ด้าน เช่น สุขภาพอ่อนแอ ความสามารถทางกลไกบกพร่อง การพัฒนา ทางกายช้า อารมณ์ผิดปกติ ความผิดปกติทางสมองและประสาท ความพิการทางกายและกลไก ต่าง ๆ หรือผู้มีปัญหาทางวัฒนธรรม ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ ฯลฯ

อาจารย์ผู้จัดทำกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ ควรได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ เพื่อที่จะได้มาซึ่งความรู้และความเข้าใจ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของคุณ เป็นต้นว่า ต้องเป็นคนมีความคิดของตนเอง เพื่อที่จะสามารถอธิบายถึงสิ่งที่เป็นหลักเบื้องต้น ในการแนะแนว อันเป็นทางนำไปสู่ความสำเร็จ และการสอนนักเรียนผิดปกติที่ได้ผล ประการสุดท้าย ต้องมีคุณสมบัติที่ดี เป็นที่น่าเชื่อถือ มีความสามารถที่จะสร้าง และรักษาสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง อาชุนแพทย์ เจ้าหน้าที่ปกครองโรงเรียน ครูอื่น ๆ นักสังคมสงเคราะห์ และผู้นำทางด้านสวัสดิการอื่นได้เป็นอย่างดีด้วย

อาร์นเฮม, อักซ์เตอร์ และโครว์ (Arnheim, Auxter and crowe, 1969) ได้เสนอว่า ความร่วมมือประสานงานกันเป็นอย่างดีของบุคคล 5 กลุ่มด้วยกัน จะทำให้โครงการการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติมีประสิทธิภาพได้อย่างสมบูรณ์ บุคคลทั้ง 5 กลุ่มนี้ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. คณาจารย์ภายในโรงเรียน
3. อาชุนแพทย์
4. ผู้ปกครอง
5. ตัวนักเรียนเอง

โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน

โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของเด็กนักเรียนหรือเพื่อชดเชยให้แก่เด็กนักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกาย และเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงนอกเวลาเรียน หรือเป็นกิจกรรมพิเศษ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535) ได้กล่าวว่า การจัดโปรแกรมนันทนาการในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้าใจ มีความรัก และซาบซึ้งกับกิจกรรมเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัย และความเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ในปัจจุบันวิชานันทนาการ ไม่ได้บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน ในระดับประถมและมัธยมศึกษา แต่ได้มีวิชาต่าง ๆ ที่เรียกว่า กิจกรรมลักษณะสร้างนิสัย ซึ่งเป็นกิจกรรมนันทนาการโดยอยู่ในรูปวิชาดนตรี ศิลปะศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ตัวอย่างกิจกรรมที่โรงเรียนจัดโครงการนันทนาการสำหรับนักเรียน

1. กีฬาสี หรือวันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ส่งเสริมความรักและเข้าใจกีฬา
2. มหกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพ
3. เทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ ครุษจีน สงกรานต์ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีในวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน และสังคม
4. เทศกาลแห่งความรัก วันครู วันเด็ก วันแม่ ส่งเสริมคุณธรรม
5. วันอาสาฬหบูชาชุมชน เช่น วัด โรงเรียน
6. นิทรรศการ เทศกาลดนตรีประเภทต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และความซาบซึ้ง
7. การประกวดศิลปะ การฝีมือ และงานหัตถกรรมของนักเรียน
8. นันทนาการทางสังคม เช่น งานแสดงของโรงเรียน งานปิกนิก การแสดงละคร
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ชูวาทชาด
10. กิจกรรมทัศนศึกษา และท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

วัตถุประสงค์ในการจัดนันทนาการในโรงเรียน

1. ความรู้ ให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านนันทนาการเพื่อนำความรู้นี้ไปใช้ในเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์
2. ทักษะ ให้นักเรียนมีทักษะในกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย เพื่อจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในยามว่าง
3. ทศนคติ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการให้เป็นประโยชน์
4. พฤติกรรม ให้นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่งามให้เป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ไปในทางที่ดีงาม

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน

นันทนาการในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว จักก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และฝึกความเป็นพลเมืองดีของชาติ
2. เพื่อให้เด็กรู้จักระเบียบวินัย หน้าที่ความรับผิดชอบ
3. เพื่อให้มีความร่วมมือ ประสานงานในกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน
4. เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้ฝึกฝน และพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย

5. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเคารพกฎข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคมที่ตนอยู่ และวางตนได้ดีในสังคม

6. เพื่อให้นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน ห่วงในเกียรติของโรงเรียน และมีขวัณคดี

7. เป็นการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และเกิดความสนุกสนานที่จะได้ทำงานที่ตนเองสนใจ

8. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนเอง

9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และรู้จักเคารพบุคคลอื่น

10. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่าง

แท้จริง

11. เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดีขึ้น

12. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ

(สมบัติ กาญจนกิจ, 2535)

คุณลักษณะของกิจกรรม สมบัติ กาญจนกิจ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า

1. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ มีเสรีภาพในการที่จะเลือกกิจกรรมที่ตนจะร่วม

2. ไม่มีหน่วยกิต หรือคะแนนทางวิชาการ

3. ให้ความเสมอภาค และยุติธรรมต่อนักเรียนอย่างเหมาะสม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และกำลังทางด้านเศรษฐกิจของนักเรียน

ความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน

จันทร์ ผ่องศรี (2531) อ้างถึงในสมบัติ กาญจนกิจ 2535) สรุปความจำเป็นและจุดมุ่งหมายของนันทนาการ พัฒนาการนักเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ความต้องการด้านจิตวิทยา

2. เป็นแรงจูงใจความสนใจ ความกระตือรือร้นของเด็กให้แสดงออก

3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์

2. เครื่องอำนวยความสะดวกในการสอนพลศึกษา

ความสำคัญของเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์

การเรียนพลศึกษาเป็นการเรียนโดยใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียน หรืออาจกล่าวได้ว่า การเรียนพลศึกษาเป็นการเรียนโดยการกระทำ ส่วนประกอบที่ช่วยการสอนนอกจากตัวครูและนักเรียนแล้วจะต้องอาศัยเครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสม

กับกิจกรรมแต่ละประเภท ถ้าขาดเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์แล้ว จะไม่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนพลศึกษาคำเนินไปได้อย่างราบรื่น หรืออาจจะดำเนินไปไม่ได้เลย การเรียนพลศึกษาจะไม่ช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์เท่าที่ควร ตรงกันข้ามถ้าโรงเรียนใดจัดเครื่องอำนวยความสะดวก หรืออุปกรณ์ทางพลศึกษาไว้พร้อมมูล การเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนนั้นจะเป็นไปอย่างราบรื่น นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนพลศึกษาอย่างเต็มที่ นอกจากนี้เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ยังมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนอยากเล่น และยังสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างดีอีกด้วย จะเห็นได้ว่า เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนพลศึกษาอยู่มาก โรงเรียนทุกโรงเรียนควรจะจัดหาและเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ทางพลศึกษาไว้ให้เพียงพอ แต่เท่าที่เป็นอยู่ในสภาพการณ์ของประเทศไทย ปรากฏว่ามีโรงเรียนไม่กี่โรงเรียนเท่านั้นที่จะมีเครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์อย่างพร้อมเพียง

ประเภทของเครื่องอำนวยความสะดวก

เครื่องอำนวยความสะดวก แยกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้ง
2. เครื่องอำนวยความสะดวกในร่ม

เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้ง

เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้ง หมายถึง สนามเล่น หรือสนามกีฬาต่างๆ ที่อยู่กลางแจ้ง เช่น สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล สนามรักบี้ฟุตบอล สนามเทนนิส ฯลฯ เป็นต้น สนามเล่นกลางแจ้งนี้มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนพลศึกษามาก โรงเรียนต่างๆ ควรจะจัดหาไว้ให้เพียงพอ และมีบริเวณกว้างขวางพอที่จะใช้ฝึกหรือแข่งขันกีฬาได้ในบางโอกาส เช่น การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน หรือการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน นอกจากนี้สนามเล่นกลางแจ้งยังมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมอื่นของโรงเรียนได้อีกมาก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสวัสดิภาพในสนามเล่นกลางแจ้ง

สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่จะลืมเสียมิได้ก็คือ ความปลอดภัยของผู้ใช้สนามเล่น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุในสนามเล่น ควรจะได้ดำเนินการและควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ควรล้อมรั้วสนามเล่นให้เป็นสัดส่วน และแบ่งเขตสนามเล่นออกจากเขตถนนหลวง และควรล้อมรั้วโดยแยกสนามเล่นของเด็กประถมศึกษา ออกจากสนามเล่นของเด็กมัธยมศึกษา อย่างเด็ดขาด

2. ปรับสนามเล่นให้เรียบปราศจากหลุมบ่อ และอย่าให้มีเศษก้อนอิฐ ก้อนหินหรือวัตถุต่าง ๆ ที่เป็นอันตราย เช่น เศษแก้ว กระเบื้อง หรือเศษกระฉก ฯลฯ เป็นต้น

3. หมั่นตรวจตราอุปกรณ์ต่าง ในสนามเล่น และรักษาให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยที่สุด
4. สอนนักเรียนหรือเด็กเล็กให้รู้จักใช้อุปกรณ์ในสนามอย่างปลอดภัย
5. อย่าให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเข้ามาเล่น หรือใช้อุปกรณ์ในสนามของเด็กเล็ก
6. จงแยกสนามเล่นของเด็กเล็กออกจากสนามเล่นของเด็กโต
7. อย่าให้เด็กเล็กๆ วิ่งหรือเดินผ่านสนามเล่นของเด็กโต
8. ครูต้องคอยดูแลเด็กเล็กที่เล่นอยู่ในสนามเล่นเป็นประจำ
9. จัดหาเครื่องมือในการปฐมพยาบาลไว้ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ได้ทันทั่วทั้งที่
10. รักษาสนามเล่นให้สะอาดและถูกหลักสุขาภิบาล
11. ควรกำหนดระยะเวลาสำหรับกิจกรรมของเด็กไว้เป็นระดับ ว่าเด็กระดับนี้จะมีเวลาเล่นตั้งแต่เวลาใด ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เด็กเล่นร่วมกันทีเดียวจะทำให้เกิดอันตรายได้ (จันทร์พิมพ์ พลทะพงศ์, 2530)

เครื่องอำนวยความสะดวกในร่ม

เครื่องอำนวยความสะดวกในร่มสำหรับพลศึกษา นี้ ได้แก่ โรงฝึกพลศึกษา (Gymnasiums) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น

โรงฝึกพลศึกษา (Gymnasiums)

โรงฝึกพลศึกษานี้ นับได้ว่าเป็นศูนย์กลางของการบริหารงานทางด้านพลศึกษา และเป็นสถานที่สำหรับเล่นในร่มของโรงเรียน ตลอดจนเป็นสถานที่สำหรับให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย โรงเรียนควรจะได้สร้างโรงฝึกพลศึกษาไว้ให้เพียงพอเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนและประชาชนโดยทั่วถึงกัน

โรงฝึกพลศึกษาที่คั้นั้น ควรจะตั้งไว้ริมโคริมหนึ่งของตัวอาคารเรียน และแยกออกจากตัวอาคารเรียน พื้นของโรงฝึกพลศึกษาควรจะทำด้วยไม้แข็งและเรียบ ผนังของโรงฝึกจะต้องเรียบ มีทางเข้าและทางออกพร้อมเพดาน ควรจะสูงอย่างน้อย 20 ฟุต ถ้าอิงสูงยิ่งดี ติดตั้งไฟฟ้าไว้อย่างเรียบร้อยและมีเครื่องป้องกันไม่ให้ไหมไฟหรือหลอดไฟแตกได้ โรงฝึกพลศึกษานี้ควรจะมีขนาดใหญ่ได้ก็จะเป็นการดีอย่างยิ่ง นอกจากนี้โรงฝึกพลศึกษาจะต้องมีที่ระบายอากาศ และต้องมีแสงสว่างเพียงพอ รอบๆ โรงฝึกพลศึกษาควรจะทำอัฒจันทร์ไว้ สำหรับผู้จะได้ที่นั่งชมในเวลาที่มีการแข่งขันกีฬาบางประเภท ที่สำหรับคั้นน้ำ ต้องจัดหามาไว้เพียงพอด้วย

ห้องพัสดุ

ห้องพัสดุควรจะอยู่ติดกับโรงฝึกพลศึกษา และจะต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในโรงฝึกพลศึกษา เช่น พวงราวเดี่ยว ราวคู่ กระดานสปริง หีบกระโดด เก้าอี้ แทรมโปลีน ฯลฯ เป็นต้น ห้องพัสดุนี้อาจต้องมีประตูใหญ่พอที่จะเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ที่ใหญ่ๆ จากโรงฝึกพลศึกษาเข้าไปเก็บไว้ในห้องพัสดุได้

ห้องทำงานในโรงฝึกพลศึกษา

ควรจะแยกออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 สำหรับครูผู้ชาย ส่วนที่ 2 สำหรับครูผู้หญิง และควรจะต้องติดกับโรงฝึกพลศึกษาทั้งนี้เพื่อครูพลศึกษาจะได้ตรวจตราโรงฝึกพลศึกษาตลอดจนห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ห้องน้ำ ห้องส้วม และอุปกรณ์ต่างๆ อย่างทั่วถึง

ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและห้องน้ำ(Locker and Shower rooms)

ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและห้องน้ำ มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่จะเรียนพลศึกษา ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายนี้เป็นห้องที่ให้นักเรียนเปลี่ยนเสื้อผ้าจากเครื่องแบบนักเรียนเป็นเครื่องแบบที่ใช้เรียนพลศึกษา และเมื่อนักเรียนได้เรียนพลศึกษาแล้วก็กลับมาเปลี่ยนเครื่องแต่งกายใหม่ หลังจากทำความสะอาดร่างกายแล้ว เพื่อเรียนวิชาอื่นต่อไป

ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายควรแยกเป็น 2 ส่วน สำหรับชาย 1 ส่วน สำหรับหญิงอีก 1 ส่วน และควรจะต้องติดกับโรงฝึกพลศึกษาพอดี เมื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเสร็จแล้วสามารถเรียนพลศึกษาได้ทันที ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายนี้จะต้องมีประตูหน้าต่างที่ระบายอากาศแสงสว่างพอเพียง พื้นห้องต้องไม่ลื่น มีตู้สำหรับใส่เสื้อผ้าที่ปลอดภัยและแข็งแรงมีที่สำหรับค้ำน้ำ กระบอกน้ำ สบู่ ห้องน้ำ ห้องส้วมพร้อม

นอกจากห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับนักเรียนแล้ว ควรจะมีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของนักกีฬาอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่นักกีฬา โรงเรียนอื่นๆ ที่มาแข่งขันกีฬาจะได้ใช้เป็นห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับนักกีฬานี้ควรจะมีห้องน้ำ ห้องส้วม สบู่ กระจก และอื่นๆ เช่นเดียวกับห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของนักเรียนที่กล่าวมาแล้วแต่แรก

สำหรับห้องน้ำนั้น ควรจะสร้างด้วยวัสดุที่ไม่ทำให้ลื่น เช่น พื้นซีเมนต์ที่ไม่ได้ขัดมัน พื้นห้องน้ำควรจะมีเชิงลาดเล็กน้อย เพื่อให้ น้ำไหลลงสู่ท่อระบายน้ำได้สะดวก ผนังควรทำด้วยอิฐและฉาบด้วยปูนซีเมนต์ ห้องน้ำต้องแยกกันระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง (จันทร์ทิพย์ พละพงศ์, 2530)

อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนและวัสดุสิ้นเปลืองในการสอนพลศึกษา

สื่อการสอนพลศึกษา

1. ลูกบอล	2. ผ้าเช็ดหน้า
3. ไม้คทา	4. ซอล์ก
5. ดูกั่ว	6. เชือก
7. กระสอบ	8. แก้ว
9. ตะกร้า	10. กระดานดำ
11. ถังน้ำ	12. ลูกหิน

15. ลูกโป่ง	16. นกหวีด
17. ทราช	18. ฝาขวด
19. จานเสียงหรือเทป	20. จาน
21. เทียนไข	22. กระดานเป่า
23. ริบบิ้นหรือแถบสี	24. ลูกขมไม้เท้า ๆ
25. ลูกปิงปอง	26. ไม้กระดาน
27. วงล้อและยางรถจักรยานเก่า ๆ	28. สีกระป๋อง
29. ดาข่า	30. ก้านมะพร้าว
31. ถ่านไฟฉาย	

เครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับช่วยในการเรียนพลศึกษา

1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวชาย	2. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวหญิง
3. ตู้เก็บเสื้อผ้าชาย	4. ตู้เก็บเสื้อผ้าหญิง
5. ห้องอาบน้ำชาย	6. ห้องอาบน้ำหญิง
7. ห้องปฐมพยาบาล	8. เคียงคนไข้ชาย
9. เคียงคนไข้หญิง	10. สถานที่คั้นน้ำทั้งชายและหญิง
11. ห้องตัวมชาย	12. ห้องตัวมหญิง
- (กรมพลศึกษา, 2532)

วัสดุสิ้นเปลือง

วัสดุสิ้นเปลือง หมายถึง สิ่งที่ใช้สิ้นเปลืองไปอย่างรวดเร็ว ไม่คงทนถาวร ราคาถูกกว่า อุปกรณ์หรือสื่อการเรียน เช่น ปูนขาวสำหรับตีเส้นหรือทำจุดในสนาม ขอลดที่ใช้เขียนแฉับ หรือเขียนประกาศ กระดาษพิมพ์โรเนียวและสิ่งอื่น ๆ ที่สิ้นเปลืองไป โดยรวดเร็วเป็นวัสดุสิ้นเปลืองทั้งสิ้น

หลักการจัดหาและดูแลรักษาอุปกรณ์และวัสดุที่สำคัญ

หลักการจัดหาและดูแลรักษาอุปกรณ์และวัสดุที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ คือ

1. จัดเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน
2. จัดให้ นักเรียนทุกคนสามารถใช้ อุปกรณ์ที่มีอยู่เป็น ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและบรรลุตามความมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาให้มากที่สุด
3. จัดให้เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่นว่า อุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลือง ไม่มีการใช้เพื่อเป็นประโยชน์และมีความสนุกสนานจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ให้มากที่สุด

4. พยายามส่งเสริมให้มีการพัฒนาการใช้อุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลืองใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในกิจกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ
5. หาวิธีให้นักเรียนจำนวนมากได้มีโอกาสใช้อุปกรณ์ในเวลาหนึ่งเวลาใดพร้อมกันได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดทั้งเวลาและอุปกรณ์ในขณะเดียวกัน
6. จัดให้เป็นที่น่าสนใจว่าอุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในกิจกรรมนั้น ๆ มีประโยชน์และมีความปลอดภัยแก่นักเรียนอย่างแท้จริง
7. จัดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพพลศึกษา
8. จัดให้โรงเรียนซึ่งเป็นผู้ลงทุนซื้อหรือหามาได้เป็นว่าอุปกรณ์ที่ได้จัดซื้อมาได้ผลคุ้มค่าอย่างมากที่สุด ซึ่งอาจจะวัดได้จากระยะเวลาและอัตราส่วนของนักเรียนที่มีต่ออุปกรณ์
9. จัดในลักษณะที่ทั่วให้ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดหา ซื้อ และดูแลรักษาได้เห็นความสำคัญและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้อุปกรณ์และวัสดุที่มีอยู่นั้นได้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนให้มากที่สุด
10. จัดให้มีระเบียบ ระเบียบและวิธีการที่คำนึงถึงความสะดวกของนักเรียนในการนำอุปกรณ์ไปใช้เป็นสำคัญ

ตารางที่ 1 อุปกรณ์และวัสดุสำหรับวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

กิจกรรม	จำนวน	
	อย่างน้อยที่สุด	ที่พึงประสงค์
1. ลูกบาศก์บด	8 ลูก	20 ลูก
2. ลูกฟุตบด	8 ลูก	20 ลูก
3. ลูกวอลเลย์บอล	8 ลูก	20 ลูก
4. ลูกเทเบิลเทนนิส	10 ลูก	20 ลูก
5. ไม้เทเบิลเทนนิส	20 อัน	40 อัน
6. ลูกขนไก่แบบพลาสติก	10 ลูก	20 ลูก
7. ไม้เร็กเกตแบดมินตัน	20 อัน	40 อัน
8. คาช่ายเทเบิลเทนนิส	5 คีน	10 คีน
9. คาช่ายแบดมินตัน	5 คีน	10 คีน
10. ห่วงข้ามคาช่าย	10 อัน	20 อัน
11. ลูกแฮนด์บอล	10 ลูก	20 ลูก
12. ลูกซอฟท์บอล	10 ลูก	20 ลูก
13. ดุมมือซอฟท์บอล	1 ชุด	2 ชุด

กิจกรรม	จำนวน	
	อย่างน้อยที่สุด	ที่พึงประสงค์
14. ไม้ตีซอพท์บอล	5 อัน	10 อัน
15. เชือกกระโดด	20 เส้น	40 เส้น
16. ถุงดำ	20 ถุง	40 ถุง
17. ไม้กทา	10 อัน	20 อัน
18. เบาะซอพท์บอล	1 ชุด	2 ชุด
19. ลูกบอลพลาสติก	20 ลูก	40 ลูก
20. ลูกเทนนิสเก่า	20 ลูก	40 ลูก
21. เสากระโดดสูงและไม้พาด	1 ชุด	2 ชุด
22. เทปวัดระยะแบบพลาสติก	1 ชุด	2 ชุด
23. เบาะอีคหุ่่นขนาด 4 ฟุต X 8 ฟุต X 2 นิ้ว	4 เบาะ	10 เบาะ
24. ผ้าเช็ดมืตต่าง ๆ 4 สี ๆ ละ	10 ตัว	15 ตัว
25. นาฬิกาจับเวลา	1 เรือน	2 เรือน
26. เครื่องสูบลูกบอล	1 เครื่อง	2 เครื่อง
27. เครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงอย่างละ	1 ชุด	1 ชุด
28. เครื่องเล่นเทป	1 เครื่อง	1 เครื่อง
29. ร่มชูชีพ	1 ผืน	2 ผืน
30. ราวทรงตัว	1 ราว	10 ราว
31. ผ้าแถบเป็นสีต่าง ๆ 4 สี ๆ ละ	10 แถบ	20 แถบ
32. กลอง	1 ใบ	1 ใบ
33. ปุ่นขาวโรยเส้น	1 ถุง	2 ถุง

8. กระบวนการบริหาร

ลูเธอร์ และ ยูเริก (Luther and Ureic) ได้สรุปหลักกระบวนการบริหารไว้ว่า ควรประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. การวางแผน
2. การจัดองค์การ
3. การจัดหาบุคคล
4. การสั่งการ
5. การประสานงาน
6. การประเมิน
7. งบประมาณ

การวางแผน

การวางแผน หมายถึง การวางแผนหรือกำหนดโครงการไว้ว่าจะทำอะไร ในการบริหาร การศึกษาผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหลักการทำงานขั้นมูลฐานของ กระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า แผนงานเป็นหลักและเป็นรากฐานของ การปฏิบัติงานทั้งปวง ถ้าปราศจากแผนงานแล้ว โอกาสที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดีนั้นมีน้อย เหลือเกิน (สมพงษ์ เกษมสิน, 2517)

แผนงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการวินิจฉัย เลือกกำหนดวิธีปฏิบัติงานที่เห็นว่าดีที่สุด โดย พิจารณาจากข้อมูล ข่าวสารและกรณีแวดล้อมต่าง ๆ การวางแผนเป็นการใช้ความคิด จินตนาการ คาคณะเนวิวิธีการเพื่อเลือกค้นหาแนวทางที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง เพื่อกำหนดเป้าหมายและวางโครงการใน การดำเนินงานให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หากจะกล่าวเปรียบเทียบแผนงานกับการก่อสร้างแล้ว การวางแผนก็เหมือนกับการออกแบบอาคารพิมพ์เขียวขึ้น เพื่อให้ช่างรับเหมาสามารถ ปลูกสร้างอาคารได้ตามนั้น (เจริญ สุวรรณโชติ, 2519)

ความสำคัญของการวางแผน

แผนงานเป็นผลสืบเนื่องมาจากวัตถุประสงค์และนโยบาย กล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนงาน คือ กำหนดที่คาดหวังจะปฏิบัติในอนาคต แผนจึงเป็นที่รวมแห่งการปฏิบัติงานทั้งปวงขององค์การ ดังนั้นแผนงานที่ดีจึงช่วยอำนวยความสะดวกแก่การบริหารพลศึกษาในโรงเรียน เช่น

1. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปโดยประสานสอดคล้องกัน การทำงานเป็นทีมเวิร์ค ก่อให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่คณะ
2. การปฏิบัติตามแผนย่อมก่อให้เกิดการประหยัดทั้งกำลังเงิน กำลังคน และเวลา
3. แผนงานที่ดีจะช่วยให้งานดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้การตรวจสอบและควบคุมงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. แผนงานที่ดีจะช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การงานของผู้บังคับบัญชาให้ให้น้อยลง โดยเฉพาะการใช้เทคนิคการมอบอำนาจหน้าที่ จะได้ผลดีมาก
6. แผนงานที่ดีจะสามารถระดมกำลังคน และทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การมาใช้อย่าง ได้ผลโดยทั่วถึง
7. ช่วยให้การขยายงานและการปรับปรุงองค์การดำเนินไปได้โดยสะดวกรวดเร็ว

(William S. Siphon, 1967)

หลักสำคัญของการวางแผน

การวางแผนเป็นกระบวนการที่ในการบริหารงาน เป็นภาระหน้าที่และเป็นการใช้ศิลปะของภาวะผู้นำที่สำคัญของการวางแผน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น หลักการสำคัญที่ควรคำนึงในการวางแผนก็ควรพิจารณา มีดังนี้

1. การวางแผนควรกระทำเมื่อใด โดยปกติการวางแผนนั้นควรจะได้เริ่มปฏิบัติจัดทำ ขณะที่เริ่มดำเนินงานเป็นอันดับแรก ต่อจากนั้นผู้บังคับบัญชาอาจจัดวางแผนอีกเมื่อเริ่มงานใหม่ หรือเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติ
2. วัตถุประสงค์ นโยบาย จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ต้องแท้ชัดเจน เพราะ วัตถุประสงค์และนโยบายเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดของการวางแผน หากไม่ทำความเข้าใจให้ดี เสียแต่ต้น แผนงานที่กำหนดขึ้นก็จะล้มเหลวและไร้ความหมายโดยสิ้นเชิง
3. ปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผนที่สำคัญได้แก่ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ คน เงิน วัสดุสิ่งของ สถานที่และเวลา ฯลฯ จะต้องจัดให้พร้อม
4. วิธีดำเนินงานตามแผน เมื่อได้วางแผนขึ้นแล้ว จะต้องพิจารณาหาช่องทาง หรือวิธีการที่จะดำเนินงานตามแผนที่กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าให้ได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้แผนงานที่กำหนดขึ้นเป็นแผนที่สามารถดำเนินการได้
5. คำนึงถึงภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม ดินฟ้าอากาศ ฤกษ์ยามทางสังคม พฤติกรรมของคน ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นที่ยึดถือของคนกลุ่มนั้น

กระบวนการในการวางแผน

การวางแผนเป็นการใช้ความรู้ทางวิชาการ ในการกำหนดสิ่งที่จะพึงปฏิบัติในอนาคต โดยกำหนดหรือคาดการณ์ว่าการบริหารจะดำเนินไปเช่นนี้ ซึ่งการพยากรณ์หรือคาดการณ์จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ประกอบกันเข้าเป็นพิเศษ ในกระบวนการวางแผนแบ่งขั้นตอนเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์
2. ขั้นประเมินสภาพการณ์ปัจจุบัน
3. ขั้นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
4. ขั้นปฏิบัติตามแผน
5. ขั้นติดตามและปรับปรุงแผน

ข้อควรคำนึงบางประการเกี่ยวกับการวางแผน

แผนเป็นรากฐานสำคัญของการบริหาร และแผนควรได้รับความเอาใจใส่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษผู้บริหารงาน แม้กระนั้นก็ตาม แผนงานอาจมีอุปสรรคข้อขัดข้องเกิดขึ้นได้เสมอ การที่นำเอาอุปสรรคเกี่ยวกับการวางแผนงานมาพิจารณา นอกจากจะเป็นการช่วยให้สามารถพยากรณ์สิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตกับการวางแผนแล้ว แม้หากเกิดอุปสรรคขึ้นจริง ก็เป็นสิ่งที่ผู้วางแผนพร้อมที่จะเผชิญอยู่ก่อนแล้ว จึงอาจขจัดปัดเป่าหรือบรรเทาข้อขัดข้องนั้น ๆ ได้

อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการวางแผน ได้แก่

1. การขาดความรู้ทางหลักวิชาเกี่ยวกับวิธีการวางแผน
2. ขาดข้อมูลและข่าวสารที่ดีสำหรับนำมาใช้ในการวางแผน
3. ผู้วางแผนไม่ให้ความสำคัญในหลักวิชาเกี่ยวกับการวางแผนอย่างเพียงพอ
4. วัตถุประสงค์และนโยบายไม่แน่นอน ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่การวางแผนจะให้ประสานงานสอดคล้องกันได้
5. นำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวมาพัวพันกับแผนงานนั้น
6. อุปสรรคจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี
7. ขาดปัจจัยสำคัญในการวางแผน เช่น ขาดกำลังเจ้าหน้าที่

การจัดองค์การ

การจัดองค์การ หมายถึง การจัดองค์การหรือจัดหน่วยงาน โดยการจัดแบ่งงานขององค์การหรือของหน่วยงานเป็นหน่วยงานย่อย พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนกำหนดสายงานควบคุมและบังคับบัญชา

แนวความคิดในการจัดองค์การ

การจัดองค์การ มีแนวคิดพื้นฐานมาจากการที่การดำเนินงานขององค์การนั้นมีภารกิจมาก หากที่บุคคลเพียงคนเดียวจะทำเองโดยลำพังได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำภารกิจขององค์การมาแบ่งกัน ปฏิบัติจัดทำตามความรู้ความสามารถของบุคคล และการรวมงานขึ้นเป็นครั้งคราว กล่าวคือ การแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ โดยมีเหตุผลว่า

1. งานนั้นมีปริมาณมากเกินกว่าที่บุคคลคนเดียวจะกระทำโดยลำพังได้
2. ในการทำงานที่จะแบ่งปันงานออกไปให้บุคคลหลายคนทำนั้น จำเป็นจะต้องมีการแบ่งงานเสียก่อน
3. ความต้องการที่จะให้ได้ประโยชน์จากลักษณะเฉพาะของงาน ทำให้จำเป็นต้องมอบหมายงานให้บุคคลที่มีความชำนาญพิเศษเป็นผู้ปฏิบัติจัดทำ

หลักของการจัดองค์การ

โดยทั่วไปหลักของการจัดองค์การย่อมประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ดังนี้คือ

1. วัตถุประสงค์
2. การแบ่งงานตามลักษณะเฉพาะ ช่วงการบังคับบัญชา
3. การรวมอำนาจการบังคับบัญชาให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารรวมทั้งให้มีการประสานงาน
4. อำนาจอำนาจที่
5. ความรับผิดชอบ

องค์ประกอบในการจัดองค์การ

ในการจัดองค์การนั้น มีองค์ประกอบสำคัญหลายประการที่ผู้บริหารหรือนักจัดองค์การควรทราบเพื่อประโยชน์ในการจัดองค์การ และวางแผนรูปแบบขององค์การให้ได้เหมาะสม สนองวัตถุประสงค์ของการจัดองค์การ องค์ประกอบที่ควรทราบได้แก่

1. หน้าที่การงาน
2. การแบ่งการทำงาน
3. การรวมและการกระจายอำนาจในการจัดองค์การ
4. หน่วยงานที่สำคัญขององค์การ
5. การส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างหน่วยงาน
6. สายการบังคับบัญชา
7. ช่วงการบังคับบัญชา
8. เอกภาพทางการบริหาร

การจัดหาบุคคล

การจัดหาบุคคล หมายถึง การดำเนินการบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการวางนโยบาย ระเบียบและกรรมวิธีในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การ โดยให้ได้บุคคลที่เหมาะสมและบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ให้มีปริมาณเพียงพอเพื่อให้ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (สุกิจ จุลนันท์, 2505)

สมพงษ์ เกษมสิน (2517) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปะในการเลือกสรรคนใหม่และใช้คนเก่าในลักษณะที่ที่จะให้ได้ผลงานและบริการจากการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านั้นมากที่สุด ทั้งในทางปริมาณและคุณภาพ

กระบวนการในการบริหารงานบุคคล

จากความหมายของการบริหารงานบุคคลดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการในการบริหารงานบุคคลได้ดังนี้

1. การวางแผนนโยบาย ออกกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับตัวบุคคล
2. การวางแผนกำลังคน
3. การกำหนดตำแหน่ง
 - การกำหนดตามตัวคน
 - การกำหนดตามงาน
4. การกำหนดเงินเดือน
5. การสรรหาบุคคล
6. การบรรจุและแต่งตั้ง
7. การจัดทำทะเบียนประวัติ
8. การพัฒนาบุคคล
9. การประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ
10. วินัยและการดำเนินการตามระเบียบวินัย
11. สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล
12. การให้ออกจากงานและบำเหน็จบำนาญ

หลักสำคัญของการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรม

หลักสำคัญของการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรม มี 3 ประการ

1. หลักความสามารถ หมายถึง การบรรจุบุคคลตามระบบคุณธรรมหรือการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ จะต้องยึดหลักความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นสำคัญ
2. หลักความเสมอภาค หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มิคุณสมบัติและมีความรู้ตามที่กำหนดไว้
3. หลักความมั่นคง หมายถึง การให้หลักประกันแก่เจ้าหน้าที่ว่าจะมีความมั่นคงตราบเท่าที่ยังมีความรู้ความสามารถ

หลักของการมอบอำนาจหน้าที่

การมอบอำนาจหน้าที่เป็นเทคนิคสำคัญในการบริหารงาน ซึ่งจะเป็นเครื่องช่วยให้ทราบถึงความสามารถของผู้นำหรือหัวหน้าในองค์การ ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงหลักการสำคัญบางประการของการมอบอำนาจหน้าที่ ได้แก่

1. การมอบอำนาจหน้าที่เป็นการมอบอำนาจให้แก่ตำแหน่ง ไม่ใช่แก่บุคคล
2. ความสมัครใจในการมอบอำนาจเป็นปัจจัยสำคัญ
3. ลักษณะและปริมาณของอำนาจหน้าที่ที่จะมอบ
4. จัดระบบการรายงานที่มีประสิทธิภาพ
5. การมอบอำนาจกระทำได้หลายระดับ

เทคนิคการมอบอำนาจหน้าที่

การมอบอำนาจหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาอยู่มาก เพราะความสำเร็จของงานนั้น ต้องอาศัยการใช้ศิลปะแห่งการเป็นผู้นำและหลักมนุษยสัมพันธ์ ที่มอบอำนาจหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงควรจะได้พิจารณาถึงเทคนิคบางประการที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการมอบอำนาจหน้าที่ดังนี้ คือ

1. พิจารณาว่าจะมอบหมายหน้าที่การงานอะไรแก่ผู้ใดบังคับบัญชา
2. แนะนำให้ผู้ที่จะรับอำนาจหน้าที่ที่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และความต้องการของหน้าที่การงานนั้น
3. กำหนดมาตรฐานของการทำงาน
4. มอบความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้รับมอบอำนาจหน้าที่
5. เริ่มจากงานที่มีความยุ่งยากน้อยหรือสำคัญน้อยไปจนถึง งานที่มีความสำคัญมาก
6. การติดตามผล
7. การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์

การสั่งการ

การสั่งการ หรือการอำนวยความสะดวก หมายถึง การกำหนดสิ่ง หรือชี้แนะงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์, 2529)

ประเภทและวิธีการสั่งงาน

ประเภทของการสั่งงาน การออกคำสั่งจะต้องระมัดระวังถึงการใช้อำนาจ ทำให้ ตลอดจนจนประสบการณ์นำมาประสานให้สอดคล้องกัน การสั่งงานจำแนกตามลักษณะของการปฏิบัติงานได้ 4 ประเภท คือ

1. การสั่งโดยตรง
2. การสั่งแบบขอร้อง
3. การสั่งแบบเสนอแนะ
4. การสั่งแบบอาสาสมัคร

วิธีการสั่งงาน

ลักษณะของการสั่งงานอาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภทคือ

1. การสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร
2. การสั่งด้วยวาจา

ลักษณะการสั่งการที่ดี

การสั่งการที่ดีจะต้องเป็นสิ่งที่ยอมรับคำสั่งสามารถปฏิบัติได้ ผู้รับคำสั่งจะต้องมีอำนาจ เวลา และอุปกรณ์ในการดำเนินงานเพียงพอที่จะปฏิบัติจัดทำได้ตามคำสั่งนั้น ๆ การสั่งการที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป็นสิ่งที่ผู้รับคำสั่งสนใจ
2. เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน
3. ทัดการณ์ดีและสมบูรณ์
4. คำสั่งนั้นเหมาะสม
5. ไม่มีการผิดพลาด

ข้อควรคำนึงในการสั่งการ

ในการปฏิบัติงานนั้น ผู้บริหารจะมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสั่งการเป็นประจำ ดังนั้น จึงควรได้พิจารณาถึงลักษณะการสั่งการที่ดี โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. ความสามารถในการทำงานของผู้รับคำสั่ง
2. ภาระหน้าที่การงานหรือปริมาณงานที่ผู้รับจะต้องรับคำสั่งไปปฏิบัติจัดทำมีอยู่
3. อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานมีพร้อมหรือไม่ เพียงพอหรือไม่
4. การสั่งการควรเป็นการสื่อข้อความสองทาง ที่ต้องการความเข้าใจของทั้งสองฝ่าย
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับฟังคำสั่งได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานบ้าง

การประสานงาน

ความหมายของการประสานงาน

คำว่า “การประสานงาน” (Co-ordinating) หมายถึงการจัดระเบียบวิธีการทำงาน เพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ไม่ทำงานซ้ำซ้อนกัน จัดแย้งกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กรนั้นอย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง หมายถึงความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติจัดระเบียบงานให้เรียบร้อยและสอดคล้องกลมกลืนกัน เพื่อให้งานสมควรและสำเร็จตามเป้าหมายในเวลาที่กำหนดไว้

ลักษณะของการประสานงาน

จากความหมายของการประสานงานดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะสำคัญของการประสานงานอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การประสานงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดให้งานสอดคล้องกัน ปราศจากการขัดแย้งหรือเหลื่อมล้ำ หรือซ้ำซ้อนกัน
2. การประสานงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับความร่วมมือ (Cooperation)
3. การประสานงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคการบริหาร
4. การประสานงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร (Communication)
5. การประสานงานมีอยู่ทุกระดับชั้น

ความสำคัญของการประสานงาน

การประสานงานมีความสำคัญต่อการบริหารเป็นอันมาก และหากประสงค์ที่จะให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สิ่งสำคัญที่ไม่ควรจะลืมและมองข้าม ก็คือ การประสานงาน โดยนัยแห่งความสำคัญดังกล่าวนี้ จึงควรที่จะได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์และความสำคัญของการบริหารกับการประสานงานด้วย คือ

1. การประสานงานเป็นกระบวนการในการบริหาร
2. การประสานงานเป็นระเบียบธรรมเนียมในการบริหารงาน
3. การประสานงานเป็นหน้าที่ของนักบริหารหรือหัวหน้างาน

ประเภทของการประสานงาน

ในการบริหารนั้นองค์การย่อมมุ่งหวังความสำเร็จเป็นประการสำคัญ จึงได้จัดให้มีการประสานงานขึ้น อันเป็นภาระหน้าที่สำคัญของนักบริหารที่จะต้องพิจารณาว่า ทำอย่างไรจึงจะให้การประสานงานได้บรรลุผล อาจแยกพิจารณาได้ดังนี้

1. การประสานงานโดยความสมัครใจ (Voluntary coordination) การประสานงานโดยความสมัครใจมีหลักสำคัญว่า จะต้องให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งหรือหน่วยหนึ่งขององค์การ และให้มีความพึงพอใจและพร้อมที่จะทำงานให้เกินกว่าในหน้าที่ตนรับผิดชอบอยู่
2. การประสานงานตามสายการบังคับบัญชา (Directive coordination) การประสานงานตามสายการบังคับบัญชานั้น หมายถึงบุคคลที่ปฏิบัติงานจะต้องได้รับคำสั่งหรือคำสั่งให้ทราบว่าต้องทำอะไรและทำเมื่อใด

วิธีการประสานงาน

โดยปกติแล้ว ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมในการบริหารงานอยู่แล้ว การปฏิบัติดังกล่าวจึงเป็นการประสานงานกันโดยอัตโนมัติ หรือโดยสามัญสำนึก อันเป็นเรื่องในทางปฏิบัติ แต่ในทางทฤษฎี นักวิชาการได้พยายามค้นคว้าและรวบรวม ตลอดจนคิดค้นวิธีการที่จะแก้ไขและส่งเสริมให้มีการประสานงานดียิ่งขึ้น

วิธีการประสานงานนั้น อาจจะแยกได้เป็นวิธีการประสานงานภายในองค์การ (Coordination within our activity) และวิธีการประสานงานระหว่างองค์การ (Coordination outside our activity) ดังต่อไปนี้

1. วิธีการประสานงานภายในองค์การ ซึ่งอาจแยกกล่าวเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 การจัดแผนผังและการกำหนดหน้าที่การทำงาน
- 1.2 การจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- 1.3 การใช้คณะกรรมการ
- 1.4 การใช้วิธีการงบประมาณ
- 1.5 การติดตามสอดส่องการปฏิบัติงาน
- 1.6 การติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ
- 1.7 การใช้เจ้าหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ
- 1.8 การจัดให้มีการฝึกอบรมหรือพัฒนาบุคคล
- 1.9 การจัดให้มีการมอบอำนาจหน้าที่
- 1.10 การจัดให้มีการชุมนุมหรือประชุมผู้ได้บังคับบัญชา
- 1.11 การจัดให้มีหน่วยแนะแนวทางวิชาการ
- 1.12 การจัดให้มีการบำรุงขวัญ

2. วิธีการประสานงานระหว่างองค์การ ซึ่งจะพิจารณาเฉพาะวิธีการที่เป็นหลักสำคัญเท่านั้น เพราะวิธีการบางประการที่ใช้สำหรับการประสานงานภายในองค์การนั้น อาจนำมาใช้ในการประสานงานระหว่างองค์การได้ด้วย วิธีการประสานระหว่างองค์การที่ควรทราบมีดังต่อไปนี้

- 2.1 การประสานงานโดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่
- 2.2 ประสานงานโดยการใช้คณะกรรมการผสมหรือคณะกรรมการกลาง
- 2.3 การประสานงานโดยการใช้วิธีการงบประมาณ

ประโยชน์ของการประสานงาน

การประสานงานนั้นมีประโยชน์มากมายหลายประการ คือ

1. ช่วยในการทำงานบรรลุเป้าหมายโดยราบรื่นและรวดเร็ว
2. ช่วยให้ทุกคน ทุกฝ่ายมีความเข้าใจซาบซึ้งถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

3. ช่วยประหยัดเวลาในการทำงานให้น้อยลง และสามารถทวีผลผลิตของงานมากขึ้น
4. ช่วยประหยัดเงิน วัสดุและสิ่งของในการดำเนินงาน
5. ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยให้มีการปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ
7. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีและสามัคคีธรรมในหมู่คณะ
8. ช่วยลดข้อขัดแย้งในการทำงาน
9. ช่วยเสริมสร้างขวัญในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น
10. ช่วยลดอันตรายจากการทำงานให้น้อยลง
11. ช่วยป้องกันการงานซ้ำซ้อนกัน อันทำให้ไม่ประหยัด
12. ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

การควบคุมงาน

การควบคุมงานเป็นขั้นตอนของการบริหารซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์

ควายหมายของการควบคุมงาน

การควบคุมงาน หมายถึง การกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ หรือหมายถึงการติดตามสอดคล้องการดำเนินงานมิให้เบี่ยงเบนไปจากแนวทางที่ควรจะเป็น หรือหมายถึงการส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการควบคุมงาน

การควบคุมงานนั้นมีความสำคัญผูกพันกับระบบการติดต่อสารอยู่มาก ข้อมูลและข่าวสารเป็นเสมือนเครื่องช่วยให้การควบคุมงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงอาจสรุปความหมายของการควบคุมงานเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. งานที่ได้มอบหมายให้ไปปฏิบัติจัดทำดำเนินไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่
2. วิธีปฏิบัติดำเนินไปตามหลักการที่ดีหรือไม่ เพียงไร
3. เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของงานว่ามีเพียงใด
4. มีอุปสรรคในการปฏิบัติงานประการใด เมื่อใด เพียงไร
5. ผลงานถูกต้องและถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่
6. เพื่อติดตามผลงานและให้คำแนะนำเมื่อมีอุปสรรค และป้องกันการสูญเสียแรงงาน

โดยเปล่าประโยชน์

7. เพื่อบำรุงขวัญของผู้ปฏิบัติงานและแสดงว่าไม่ถูกทอดทิ้ง

ประโยชน์การควบคุมงาน

การควบคุมงานย่อมก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ อาจแยกได้ 2 ประการ คือ ทางด้านบุคคล ด้านงาน

1. ด้านตัวบุคคล

1.1 เพื่อให้ทราบได้ว่าผู้ได้บังคับบัญชาทำงานได้ผลเพียงใด มีความสามารถมากน้อยเพียงใด จะต้องปรับปรุงแนะนำหรือไม่

1.2 เป็นการฝึกฝนและสร้างผู้ได้บังคับบัญชาไว้เป็นหัวหน้าในโอกาสต่อไป

1.3 เป็นแนวทางในการพิจารณาให้บำเหน็จความดีความชอบ

1.4 เป็นการบำรุงขวัญผู้ได้บังคับบัญชา

1.5 ช่วยลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานให้น้อยลง

1.6 เป็นเครื่องกระตุ้นความก้าวหน้าในการทำงาน

1.7 ฝึกฝนผู้ได้บังคับบัญชาโดยให้ปฏิบัติงานจริง ๆ

2. ทางด้านงาน

2.1 ได้ตรวจสอบดูว่างานที่ทำนั้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่

2.2 ได้ทราบว่างานได้ก้าวหน้าไปแล้วเพียงใด

2.3 ได้ทราบว่ามีการแก้ไขอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ เพียงใด หรือไม่

2.4 ได้ทราบว่าได้ใช้วิธีปฏิบัติการที่ดีที่สุดหรือไม่

2.5 ได้ตรวจสอบดูว่า งานนั้นได้ผลตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เพียงใด

2.6 ได้ทราบว่ามีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่สำหรับการปฏิบัติงานนั้นอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

2.7 เป็นการประหยัดทั้งเวลา เงิน และแรงงาน

อุปสรรคของการควบคุมงาน

ในการปฏิบัติงานนั้น โดยทั่วไปย่อมมีอุปสรรคข้อขัดข้องเกิดขึ้นได้เสมอ แต่การที่จะได้ทราบถึงข้อขัดข้องไว้ล่วงหน้าก็จะเป็นแนวทางช่วยให้พิจารณาหาทางแก้ไขข้ออุปสรรคไว้ก่อน เมื่อประสบกับปัญหานั้นแท้จริง ก็จะช่วยให้สามารถแก้ไขอุปสรรคนั้น ๆ ได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น อาจสรุปข้ออุปสรรคที่เกิดแก่การควบคุมงานได้ ดังนี้คือ

1. ผู้บริหารหรือหัวหน้างานสั่งงานไม่ชัดเจน ผู้ได้บังคับบัญชาไม่ทราบจะปฏิบัติอย่างไร

2. ผู้ได้บังคับบัญชาไม่มีฝีมือ ขาดความรับผิดชอบ

3. ขาดการประสานงานที่ดี

4. ไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่แน่นอน

5. ผู้บังคับบัญชาไม่มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจตราควบคุมงานได้
6. ไม่ได้กำหนดวิธีรายงานที่แน่นอน
7. ระเบียบการ กฏ ข้อบังคับ ฯลฯ เป็นอุปสรรคขัดขวาง

ปัญหาในการควบคุมงาน

1. จักระบบงานไม่ดี
2. หัวหน้าหน่วยงานไม่เห็นความสำคัญ
3. การขาดแคลนเครื่องมือและเทคนิคการควบคุมงาน
4. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงาน
5. ไม่มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานการควบคุมงาน

ข้อพึงระวังในการควบคุมงาน

ในการควบคุมงานเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดนั้น นอกจากได้ดำเนินการตามเกณฑ์ควบคุมงานและกระบวนการในการควบคุมงานแล้ว ควรจะได้ระลึกถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. พิจารณาถึงความจำเป็นในการทำงาน โดยพิจารณาลำดับก่อนหลังเสียก่อน แล้วจึงสร้างเกณฑ์ควบคุมงานขึ้น
2. กำหนดเป้าหมายของงานอย่างต้องแท้
3. ต้องศึกษาและทราบเป้าหมายของงานอย่างต้องแท้
4. สร้างความเข้าใจอันดี เพื่อขอรับความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน
5. พิจารณาถึงสถานะแวดล้อมที่อาจมีผลกระทบต่อโครงการ
6. พิจารณาศึกษาถึงวัฒนธรรม ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่อาจมีผลถึงองค์การ

งบประมาณ

งบประมาณ หมายถึง การบริหารงบประมาณ ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารการพลศึกษามีภารกิจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ การบริหารงบประมาณมีภารกิจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ 2 ขั้นตอน คือ การจัดทำงบประมาณซึ่งเป็นการวางแผนล่วงหน้าในการขอเงินเพื่อจัดซื้อหรือจ้างหรือใช้จ่าย และการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติงบประมาณซึ่งเป็นการใช้เงินภายในวงเงินและรายละเอียดที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภา

รายงานการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

งานวิจัยในประเทศ

สวัสดี ทรัพย์จันทน์ (2514) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน วิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" โดยใช้แบบสอบถาม ตามครูที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดพระนคร จำนวน 140 โรงเรียน ครู 270 คน พบว่าสภาพการสอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ใช้ครูประจำสอน การดำเนินการสอน ขาดหลักการและวิธีสอนที่ถูกต้อง ขาดการสนับสนุน ขาดอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก และครูพลศึกษาไม่เพียงพอ

วิโรจน์ มุทกัณฑ์ (2516) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนเทศบาลของกรุงเทพมหานคร" พบว่าปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนเทศบาลของกรุงเทพมหานคร มีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ ใช้ครูประจำสอน ชั่วโมงการสอนของครูมีมากเกินไป โดยเฉพาะแล้วครูสอนพลศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนและเครื่องอำนวยความสะดวกมาก ส่วนปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร ตัวนักเรียน การสอนในชั่วโมงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนและพลศึกษานิเทศก์ ครูสอนพลศึกษาแต่ละกลุ่มประสบปัญหาปานกลาง ครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษาประสบปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาในระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 แต่ปัญหาเกี่ยวกับพลศึกษานิเทศก์ครูมีวุฒิทางพลศึกษาประสบปัญหามากกว่าครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ส่วนปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนและเครื่องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผู้บริหาร เกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียนต่างก็ประสบปัญหาค่อนข้างถึงกันในระดับปานกลาง

ชนะ แสงงาม (2519) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการจัดและการบริหารพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดอุบลราชธานี" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมสามัญศึกษา และ เทศบาลจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 250 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. การสอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูประจำชั้นทำหน้าที่สอนเอง

2. กิจกรรมในวิชาพลศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรประ โยคประถมศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่สอนได้ครบทั้ง 6 ประเภทใหญ่ ๆ แต่กิจกรรมที่สอนมากคือ กรีฑาประเภททุ่ เกมง่าย ๆ เช่น วิ่งเปรี้ยว ตีจับ ฯลฯ แร่บอด ฟุตบอล และกายบริหาร

3. ครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาพลศึกษา และมีทัศนคติที่คิดต่อการเรียนการสอนด้วยวิชาพลศึกษา

4. อุปสรรคในการจัดและบริหารงานด้านการสอนวิชาพลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบมากคือ ขาดงบประมาณ และอุปกรณ์การสอน

5. การส่งเสริมด้านการสอนวิชาพลศึกษา ครูส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดช่วยเหลือเกี่ยวกับภาคการ เล่น จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และจัดอบรมหรือสัมมนาแก่ครูสอนวิชาพลศึกษา

ปิยวรรณ เทียมสุภา (2521) ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดและการสอนพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย” พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา ให้ครูประจำชั้นสอน ขาดอุปกรณ์ทางพลศึกษาทุกชนิด ที่มีอยู่ในสภาพไม่ดี ผู้บริหารไม่เข้าใจและไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร ครูพลศึกษาถูกเรียกไปใช้งานอื่น ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเอกสารและตำราประกอบการเรียนการสอน มีการอบรมการสอนวิชาพลศึกษาเป็นประจำทุกปี มีการนิเทศทางพลศึกษาเป็นประจำ และให้มีการสนับสนุนอย่างจริงจัง และจากการวิจัยยังพบว่า ครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษาประสบปัญหาในการสอน และการจัดพลศึกษาในโรงเรียนมากกว่าครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงษ์ศักดิ์ พูลศรี (2524) ได้วิจัยเรื่อง “การสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร” โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 205 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการสอนในปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่สอนวิชาอื่นและทำการสอนวิชาพลศึกษาด้วยการสอนพลศึกษาเน้นให้เห็นคุณค่าของการรักษาสุขภาพของคน และรักการออกกำลังกายสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมการสอนเป็นไปตามหลักสูตรของโรงเรียน วิธีการสอนส่วนใหญ่จะอธิบายและสาธิตให้เด็กดู และให้เด็กเล่นเอง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดได้ดีควบคู่ไปกับการสอน และการวัดผลได้เน้นให้เห็นคุณค่า และรักการออกกำลังกายอยู่เสมอ ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ประสบ คือ อุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรม และนิเทศการสอนเพิ่มมากขึ้นและต้องการความช่วยเหลือ ทางด้านการปรับปรุงวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีใช้และสร้างอุปกรณ์

เกษม ช่างพั้ง (2524) ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี” ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 160 คน พบว่า ปัญหาในการจัดและดำเนินโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่พบมาก ได้แก่ อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่เพียงพอทั้งจำนวนนักเรียนและมีไม่ครบ

ประเภทตามกิจกรรมที่จัด งบประมาณที่จัดและดำเนินโปรแกรมพลศึกษามีไม่เพียงพอ ขาดหนังสือหรือเอกสารทางพลศึกษา และคู่มือครูในการค้นคว้าเพิ่มเติม ขาดห้องทำงาน ครูพลศึกษาที่เป็นเอกเทศ ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับนักเรียนและห้องเก็บอุปกรณ์พลศึกษา สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่มและกลางแจ้งมีไม่เพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม นักเรียนไม่มีชุดฝึกพลศึกษาที่แน่นอนในการเข้าร่วมกิจกรรมและขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะมาให้ความรู้และช่วยเหลือในการจัดและดำเนินโปรแกรมพลศึกษา

วิวัฒน์ไชย วรบรร (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย” โดยใช้แบบสอบถาม ตามอาจารย์จำนวน 55 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับน้อยทุกโครงการ ยกเว้นโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ ซึ่งนักเรียนโรงเรียนสาธิตในส่วนภูมิภาคมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

พิชเรข พิริยหะพันธุ์ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่” โดยใช้แบบสอบถาม ตามครูพลศึกษา 56 คน ผลการวิจัย พบว่า โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียนและโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนมีการจัดทุกโรงเรียน ส่วนโครงการแข่งขันระหว่างโรงเรียนกับโครงการจัดกิจกรรมนันทนาการ จัดเป็นส่วนมาก ส่วนโครงการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนปกติมีจัดน้อย ส่วนปัญหาที่ประสบคือ อุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขาดหนังสือและตำราใช้ประกอบการเรียนการสอน ขาดความรู้ในการซ่อมแซมอุปกรณ์ ขาดอุปกรณ์ทางเทคนิค และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมทางพลศึกษา

ทำนุถ โชติกเสถียร (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” โดยส่งแบบสอบถามไปให้ครูพลศึกษาจำนวน 300 คน จากโรงเรียน 150 โรงเรียน พบว่า ปัญหาที่ประสบส่วนใหญ่ คือ การขาดแคลนอุปกรณ์ และขาดแหล่งวิชาในการค้นคว้า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาในการสอนพลศึกษาด้วยตนเองและให้และให้เพื่อนครูช่วย สำหรับปัญหาค้นอุปกรณ์ในการสอนพลศึกษาประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย วิชาที่ประสบปัญหาค้นอุปกรณ์มาก คือ การสอนกิจกรรมเข้าจังหวะและยิมนาสติก ส่วนปัญหาค้นสถานที่ในการสอนพลศึกษา วิชาที่ประสบปัญหามากคือ การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน กิจกรรมเข้าจังหวะ ยิมนาสติก กีฬา และกรีฑา ครูที่สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาและที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ประสบปัญหาส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คารณิ ศษศรีสวัสดิ์ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ทุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 210 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน พบว่า

1. ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีได้

2. ในการสอนกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาอันเนื่องมาจาก อุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ สถานที่เรียนมีไม่เพียงพอ สถานที่เรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหา สถานที่เรียนอยู่ในสภาพไม่ดี และผู้เรียนไม่มีทักษะพื้นฐาน

3. ในด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาอันเนื่องมาจากวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้อยู่นี้อย่างยากและซับซ้อนเกินไป ข้อสรุปที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดมานี้ให้นักเรียนสอบไม่ตรงกับเนื้อหาที่ผู้สอน สอนนักเรียน ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินการทดสอบ และช่วงเวลาในการทดสอบมีน้อยเกินไป แต่เนื้อหาที่สอนมาก

บรรเจิด โชติเกษมศรี (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับมัธยมศึกษา ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยใช้แบบสอบถามถามผู้บริหารและครูพลศึกษาของโรงเรียน จำนวน 150 คน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาในด้านโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน และโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และโครงการจัดกิจกรรมนันทนาการ ส่วนโครงการจัดบรรดิกการทางพลศึกษามีการจัดน้อยมาก สำหรับปัญหาในการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนที่ประสบในระดับมากที่สุด คือ อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่เพียงพอและมีไม่ครบทุกกิจกรรม ปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ในการเรียนการสอนและจัดกีฬาภายใน สถานที่ในร่มและกลางแจ้งมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม สถานที่สำหรับค้มน้ำและห้องน้ำห้องส้วมมีไม่เพียงพอ อุปกรณ์เกี่ยวกับการพยาบาลฉุกเฉินและอุปกรณ์เบ็ดเตล็ดมีไม่เพียงพอ ขาดการควบคุมการเบิกจ่ายและการจัดเก็บรักษาอุปกรณ์อย่างถูกต้องเป็นระเบียบ อุปกรณ์ทางพลศึกษามักชำรุดสูญหายบ่อยและไม่สะดวกในการซ่อมแซม ขาดหนังสือและเอกสารสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับนักเรียน ห้องทำงานของครูพลศึกษาและห้องเก็บอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ครูพลศึกษารับผิดชอบงานมาก ขาดขวัญและกำลังใจ ไม่มีอิสระในการสอน นักเรียนชายหญิงมีปัญหาในการเรียนร่วมกัน ขาดโอกาสที่จะฝึกหัดและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้บริหารขาดการจัดวางแผนการบริหารไว้ล่วงหน้าและไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษา ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดโปรแกรมพลศึกษา

ศึกษานิเทศก์ไม่คอยให้คำแนะนำและเอาใจใส่ช่วยเหลือเท่าที่ควร ขาดเจ้าหน้าที่ในการรักษาพยาบาลเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นอุปสรรคในการสอน ขาดยานพาหนะและไม่มีความสะดวกในการเดินทางไปร่วมแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทย” โดยมีความมุ่งหมายที่จะประเมิน และจัดระดับคุณภาพของสถานภาพโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในระดับมัธยมศึกษาของไทย ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมิน โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้น โดยคัดแปลงจากแบบประเมิน โปรแกรมสุขศึกษาและพลศึกษาของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของลาปอร์ต (Laporte' Health and Physical Education Score Card NO.II) ซึ่งสามารถกรอกคะแนน และให้คะแนนตามขนาดและจำนวนของสถานที่ และอุปกรณ์และระดับคุณภาพของโปรแกรมพลศึกษา โดยจะควบคุมในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ภูมิของครูพลศึกษา
2. ขนาดของสถานที่กลางแจ้งและในร่มที่สามารถใช้ในโปรแกรมพลศึกษาได้
3. จำนวนของอุปกรณ์ส่วนกลางที่สำคัญบางชนิดควรเตรียมไว้เพื่อการเรียนการสอน

วิริยา บุญชัย, อริสา พงษ์อมรพรหม และไพวัลย์ คัญฉาทุฒ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพลศึกษาของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาของไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาสถานภาพของโครงการพลศึกษาในโรงเรียนระหว่างภาค ท้องที่ และเขตการศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยได้คัดแปลงแบบประเมินสถานภาพของโครงการพลศึกษาของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของรัฐ ไอ ไอ ไอ โดยมีลักษณะเป็นแบบแสดงความคิดเห็น 5 อันดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด ตามสภาพความเป็นจริงของการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนใน 7 ด้าน คือ

1. ด้านปรัชญาและหลักการ
2. ด้านการจัดและบริหารพลศึกษา
3. ด้านการบริหารชั้นเรียน
4. ด้านบุคลากร
5. ด้านหลักสูตร
6. ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และ
7. ด้านการประเมินผลและการให้คะแนน

การุณ นาคสวัสดิ์ (2532) ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังผู้บริหารและครูผลศึกษาในโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จำนวน 48 ชุด ผลการวิจัยปรากฏว่า ในโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย มีการจัดโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วยโครงการสอนผลศึกษาในโรงเรียน โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ยกเว้นโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางผลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกตินั้น ไม่มีโรงเรียนใดจัดเลย สำหรับปัญหาในการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยนั้น พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกโครงการ

สมคิด สนวนศรี (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา” ส่งแบบสอบถามจำนวน 330 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ประสบปัญหาด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล ในระดับน้อย ส่วนด้านการจัดและดำเนินการ ด้านการจัดบุคลากร และด้านการจัดงบประมาณ ประสบปัญหาในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษาทุกด้าน ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่มีอายุราชการ 10 ปีและน้อยกว่า กับผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ระหว่างผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชามาแล้ว 5 ปีและน้อยกว่า กับผู้ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี และระหว่างผู้ที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ชาญชัย ขอบธรรมสกุล (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมผลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา” ได้ข้อค้นพบคือ การประเมินคุณภาพโปรแกรมผลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องมีการประเมินทั้งหมด 6 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอนผลศึกษาในชั้นเรียน
2. ด้านครูผลศึกษา
3. ด้านการบริหารงานหมวดวิชาพลานามัย
4. ด้านการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
5. ด้านการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
6. ด้านการจัดและบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทาง

ผลศึกษา

การวิจัยในต่างประเทศ

เทลเลอร์ และวอลเตอร์ (Tayler and Walter, ค.ศ.1964) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวางแผนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยการใช้แบบสอบถาม ตามครูพลศึกษา และครูใหญ่ จำนวน 30 โรงเรียนในเมือง และอีก 30 โรงเรียนที่อยู่นอกเมือง ในเมืองซาสแคตเชอวอน (Saskatchewan) พบว่ามีโรงเรียนร้อยละ 79 ที่ใช้ครูประจำชั้นสอน มีร้อยละ 2 ที่ไม่ได้จัดสอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่จะมีการวางแผนการสอน วิทยากร หรือศึกษานิเทศก์ พลศึกษา ไม่ให้ความช่วยเหลือ และจำนวนครูพลศึกษามีไม่เพียงพอ

เจมส์และเวบบ์ (James and Webb, 1965) ทำการวิจัยเรื่อง “ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษา” พบว่า ความสนใจที่จะเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับแผนการสอนของครู และความสามารถในการจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูพลศึกษาควรมีการวางแผนการสอน และจัดกิจกรรมพลศึกษาให้อยู่ในความสนใจของนักเรียน

ดอนนา โจ เวอร์คแมน (Donno Jo Workman, 1965) ได้ทำการเปรียบเทียบการสอนทักษะระหว่างครูพลศึกษาและครูประจำชั้นในหัวข้อเรื่อง “A Comparison in Selected Skill of Children taught by the Physical Education Speacialist and Those by Classroom Teacher” โดยการคัดเลือกนักเรียน 18 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 200 คน มาทดสอบพบว่า กลุ่มที่เรียนกับครูพลศึกษามีความสามารถดีกว่ากลุ่มที่เรียนกับครูประจำชั้น

ซิลเวสเตอร์ (Silvester, 1969) ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา” โดยใช้แบบสอบถาม ตามผู้บริหาร โรงเรียน 172 คน พบว่าครูพลศึกษาที่มีวุฒิปริญญาและสูงกว่าจะมีความเข้าใจหลักการ และวิธีการสอนพลศึกษาที่ดีกว่า ส่วนครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาส่วนใหญ่สอนโดยปล่อยให้เด็กเรียน มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำพังเพราะไม่มีหลักการและวิธีการสอนพลศึกษา เป็นเหตุให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรเพิ่มจำนวนครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาเพื่อทดแทนครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาที่กำลังสอนในขณะนี้ และควรจัดศึกษานิเทศก์ขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือ และสาธิตการสอนพลศึกษาให้กับโรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ

คอร์รี่ (Korri, 1971) ได้ศึกษาปัญหาเรื่อง “ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในรัฐมินเนโซต้า (Minnesota) โดยใช้แบบสอบถาม ตามครูที่สอนวิชาพลศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมากขึ้นไป ไม่สามารถจัด

กิจกรรมต่าง ๆ ให้สนองความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคลได้ ครูพลศึกษามีชั่วโมงสอนมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน

น็อกเคน (Nokken, 1972) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของครูประจำชั้นที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา” โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูประจำชั้นที่สอนวิชาพลศึกษาเอง จำนวน 361 คน พบว่า

1. ครูส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาพลศึกษามีความสำคัญในการจัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียน
2. การสอนวิชาพลศึกษาควรจะให้ครูสอนพิเศษและมีวุฒิทางพลศึกษาสอน
3. ครูผู้มีอายุน้อยยอมรับว่ามีความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษาได้มากกว่าครูอายุมาก
4. ครูชายยอมรับว่ามีความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษาได้มากกว่าครูหญิง
5. ชั่วโมงสอนวิชาพลศึกษาและเวลาสำหรับกิจกรรมพลศึกษามีน้อยเกินไป
6. การสอนกิจกรรมประเภทโตล โคน การเล่นห้อย โคน การต่อสู้ กรีฑาประเภทคู่และประเภทลาน ครูส่วนมากมีความสามารถในการสอนได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร
7. อุปสรรคในการสอนวิชาพลศึกษาคือ ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนและไม่สามารถแต่งชุดฝึกได้ ขาดสถานที่สำหรับเก็บรักษาอุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษา

ฟาวเลอร์ (Fowler, 1974) ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้สึกรู้สึกของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเรื่องทัศนคติการตอบสนองและการยอมรับที่มีต่อการสอนวิชาพลศึกษา” โดยการทดลองกับเด็กนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 4 และ 6 พบว่า ในการสอนวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาจะมีพฤติกรรมในการสอนแตกต่างกัน แต่นักเรียนเข้าใจและรู้ถึงพฤติกรรมที่ครูแสดงออกได้ดี จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี และทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

เฮนส์เลย์ ราฟ วิลลาร์ด (Hensley, Ralph Willard, 1974) ได้วิจัยหัวข้อเรื่อง “An Assessment of Physical Education Programs in Selected Elementary School” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาถึงสภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐเทนเนสซี และเพื่อที่จะทราบถึงทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีความรู้ความเข้าใจในโปรแกรมพลศึกษา กับผู้บริหารและครูที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในโปรแกรมพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ ตามผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 110 คน เกี่ยวกับด้านปรัชญา อุปกรณ์การสอน และเรื่องอำนวยความสะดวก เทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน พบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างทัศนคติของครูพลศึกษากับครูประจำชั้น เกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษา และมีความแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจและไม่เข้าใจโปรแกรมพลศึกษา

เซอร์แมน (Sherman, 1974) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่กำหนดโดยการสำรวจระดับชาติและการเปรียบเทียบสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ทางพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโอเรกอน กับสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ที่คิดว่าจำเป็นสำหรับโปรแกรมพลศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งกำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางพลศึกษาระดับชาติ แบบสำรวจมี 137 หัวข้อ แบ่งออกเป็น 6 หมวดคือ

1. เกี่ยวกับพื้นที่ของโรงเรียนในเขตชุมชน
2. อุปกรณ์กลางแจ้งและวัสดุที่ใช้ประกอบบนพื้นดิน
3. สนามกลางแจ้งที่เล่นทุกสภาพภูมิอากาศ
4. พื้นที่สนามกลางแจ้ง
5. สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ที่อาบน้ำ และที่ไว้ผู้เก็บของ
6. พื้นที่ใช้สอนในร่มรวมทั้งสนามและอุปกรณ์

จากการสำรวจพื้นที่ 6 แห่ง ปรากฏว่า ในบรรดาส่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน 41 รายการที่จัดว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโปรแกรมพลศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งคัดเลือกโดยกรรมการตัดสินระดับชาตินั้นปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโอเรกอนมีอยู่เพียง 22 รายการเท่านั้น ที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัยได้มาตรฐาน เพื่อปรับปรุงโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโอเรกอนให้มีคุณภาพ

เบต (Beale, 1975) ได้วิจัยเรื่อง “การเลือกแบบการสอนวิชาพลศึกษา โดยครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา” โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ครูสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาทางภาคใต้ของรัฐคาโรไลนา จำนวน 10 โรงเรียน พบว่า

1. โปรแกรมการสอนเป็นส่วนสำคัญของโปรแกรมในชั้นประถมศึกษา
2. การสอนแบบโปรแกรมมีประโยชน์มาก เพราะเป็นการช่วยพัฒนาเด็กในทุก ๆ ทาง และยังเป็น การช่วยเหลือครูผู้สอน ทำให้การสอนดำเนินตามหลักสูตรด้วยดี แต่ด้านขาดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะทำให้การสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์
3. ด้านทุนทรัพย์มีความจำเป็นมากที่จะสร้างโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาให้สมบูรณ์ได้ ครูผู้สอนควรเลือกจะใช้ทุนทรัพย์เท่าที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
4. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาทุกท่านมีส่วนเป็นผู้สนับสนุนโปรแกรมการสอนให้ดำเนินต่อไปด้วยดี
5. ด้านทุนทรัพย์มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อโปรแกรมการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐคาโรไลนาตอนใต้

6. ครูผู้สอนพลศึกษาควรจะมีความรู้ความสามารถและเตรียมตัวในการสอนเป็นอย่างดี ถ้าครูผู้สอนไม่มีความสามารถเพียงพอ การสอนแบบโปรแกรมก็จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

7. แนวความคิดหรือรูปแบบของการสอนพลศึกษาที่ใช้อยู่ นักการพลศึกษาทั้งหลายได้พยายามปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

วิลเลียม (Williams, 1977) ทำการศึกษาเรื่อง “การสอนพลศึกษาแบบโปรแกรมของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐอลาบามา” โดยใช้แบบสอบถามครูสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียนในรัฐอลาบามา (Alabama) พบว่า

1. ครูที่มีวุฒิทางพลศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอ
2. ครูที่มีอยู่ปฏิบัติงานไม่ได้เต็มความสามารถ
3. การบริการทางด้านสุขภาพที่จัดให้กับนักเรียนไม่เพียงพอ

อามันตัน (Amundson, 1977) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การทดลองการจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐแคลิฟอร์เนีย” โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์นักศึกษาที่เรียนอยู่วิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย จำนวน 10 วิทยาลัย นักศึกษามหาวิทยาลัยลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย และครูที่สอนในชั้นประถมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า

1. วัตถุประสงค์ในการสอนพลศึกษาของวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในรัฐแคลิฟอร์เนีย กับสมาคมพลศึกษาของชาติ จะมีส่วนคล้ายคลึงกัน
2. ความต้องการในด้านการจัดหลักสูตรการสอนพลศึกษาของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย และครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย มีความต้องการอย่างเดียวกัน
3. ระหว่างหลักสูตรวิชาพลศึกษา และเป้าหมายการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐแคลิฟอร์เนีย จะมีความสัมพันธ์กัน
4. นักการพลศึกษาของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐแคลิฟอร์เนีย มีความเห็นตรงกันว่า วัตถุประสงค์ของการพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาจะประสบความสำเร็จแค่ไหนขึ้นอยู่กับครูผู้สอนด้วย

เฟลมมิง (Fleming, 1981) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนานักลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ดำเนินการสอบถามเอกภักภาพ โดยการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามแก่ครู 174 คน และครูใหญ่ 9 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถที่ต้องการพัฒนามากที่สุดเป็นเรื่อง

มนุษย์สัมพันธ์ ครูผู้สอนเป็นจำนวนมากระบุว่าต้องการพัฒนาความสามารถในเรื่องมนุษย์สัมพันธ์ ครูผู้สอนจำนวนมากระบุว่าต้องการพัฒนาความสามารถในเรื่องการสร้างแรงจูงใจ แต่ก็ระบุว่าเคยผ่านการศึกษอบรมในเรื่องนี้มาแล้ว ครูต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรม และต้องการเข้ารับการศึกษอบรมด้วย ครูต้องการวิทยากรการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เช่น วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ครูส่วนใหญ่ระบุว่ายังไม่ได้เข้ารับการอบรมมากเท่าที่ต้องการ

เอเชอวาเรีย (Echevaria, 1981) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการฝึกอบรมครูประจำการ ตามการรับรู้ของครู และครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาของประเทศเปอร์โตริโก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจการประเมินความต้องการขอครู (Teacher needs assessment survey) ตัวอย่างประชากรได้แก่ ครู 283 คน และครูใหญ่ 28 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 28 โรงเรียน ในประเทศเปอร์โตริโก โดยศึกษาความต้องการการฝึกอบรมของครูใน 7 ประเด็นคือ

1. การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน
2. การเตรียมการสอน
3. การดำเนินการสอน
4. การปฏิบัติงานบริหาร
5. การสื่อสารความหมายและมนุษย์สัมพันธ์
6. การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล
7. การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นในเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมตามทักษะของครูผู้สอนและครูใหญ่ต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มเห็นพ้องต้องกันในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความคิดเห็น กล่าวคือทั้งสองกลุ่มเห็นว่าการเตรียมการสอนเป็นสิ่งที่ต้องการการอบรมมากที่สุด และรองลงมาคือ เรื่องการดำเนินการสอน

สมิท (Smith, 1995) ทำการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการฝึกการเตรียมโปรแกรมการสอนของครูสุศึกษาและพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะให้สถาบันศึกษาระดับสูงกว่าจัดทำกรวางแผนการ และจัดทำเป็นคำแนะนำเพื่อการจัดโปรแกรมแนะนำแก่ครูผู้สอนสุศึกษาและพลศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตน และให้ครูมีความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าจากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนใหญ่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษา การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนและยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษา ถึงสภาพและปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดดำเนินโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากรวบรวมคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอที่จะสรุปได้ว่า การพลศึกษาในโรงเรียนจะดีหรือจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนเป็นสำคัญ และโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่ดีควรประกอบด้วย

1. โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน
3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
4. โครงการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ
5. โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ

การจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถที่จะประสบความสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายทางพลศึกษาได้เป็นอย่างดีนั้น ต้องมีปัจจัยที่สำคัญ คือ มีการบริหารงานพลศึกษาที่ดี มีวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งจะต้องมีปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพและมีความปลอดภัย การที่จะจัดดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยกระบวนการในการบริหารในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการจัดดำเนินการ
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านการสั่งการและกำกับติดตาม
5. ด้านการประสานงาน
6. ด้านการประเมินผล
7. ด้านงบประมาณ